SOLDATUL

Nr. 204 | APARE MARTEA, JOIA și SAMBĂTA | Foaiei de lămuriri și informații pentru ostași | REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA STR. SĂRINDAR Nr. 5-7-9 BUCUREȘTI

INCĂ O JUSTIFICARE, ȘI CEA MAI TEMEINICĂ

Intr'o scrisoare pe care ne-o trimitea, deunăzi, un ofițer de rezervă care a luptat ca un viteaz dela începutul războiului nostru dela Răsărit până ce, acum în urmă, rănit de mai multe ori a devenit impropriu serviciului din zona operativă, ni se punea întrebarea logică și plină de grea mustrare: „Ce au făcut istoricii noștri, cari nu spun, în savantele lor opuri, niciun cuvânt de atâta mulțime românească „pierdută" în imensitatea tuturor Rusiilor? Corespondentul nostru, om cu mintea întreagă și cu ochii atenți în jurul său, a făcut ca mai toți ostașii noștri marșuri voinice pe urmele armatelor bolșevice, a parcurs etapă cu etapă sute și mii de kilometri dela Prut până sub poalele Caucazului și a constatat cu bucurie dar și cu surprindere că întâlnește la fiecare popas o inimă de frate, că își stâmpără setea sau își odihnește oasele obosite într'un mediu familiar cu îndemnul dulce și cald al unui blând glas moldovenesc.

Socotim că nu e timpul cel mai nimerit acum să răspundem întrebării. Vor răspunde istoricii în fața tribunalului neîndoielnic al Științei pentru cele ce au ignorat, sau au tăcut cu vinovăție. Dar se cuvine să recunoaștem, că alții, cari n'au fost recunoscuți de Știința oficială nici măcar ca auxiliari ai Istoriei, au făcut cunoscută această vastă realitate românească răsăriteană. In veacul trecut, un artist și un intelectual ieșan, violonistul Teodor Burada, a umblat cu osârdie să descopere oazele de viață românească de dincolo de Nistru și a adunat un prețios material de cercetări etnografice, cu multe riscuri și cheltueli personale, care n'așteptă decât să fie utilizat cum se cuvine de istorici. Aceste cercetări au fost întregite, mai încoace, de râvna d-rului Zaftur, care într'o lucrare nu destul luată în seamă, ne duce pe urmele răspândirii răsăriteane a românismului, până în Siberia și în preajma Vladivostokului, pe coasta Pacificului.

Războiul pe care îl ducem în Răsărit poartă în sine și aceste temeiuri de justificare națională. Dar dacă nu e locul și în competența noastră să ne întrebăm ce au făcut și ce n'au făcut istoricii noștri consacrați, e cazul credem să procedăm metodic, acum și la fața locului, la întocmirea unui cât mai complet inventar al acestor realități românești descoperite în drumul nostru biruitor dela Răsărit. Și pentru aceasta găsim foarte nimerită propunerea d-lui dr. N. Lupu de a se cere unităților armatei române, cari iau contact cu așezările moderne de dincolo de Bug, să nu lase să treacă niciun amănunt ce ar fi folositor pentru restabilirile de istorie pozitivă, pe cari ni le prilejuește această ocaziune unică.

D. I. Cucu

O piesă de artilerie grea pusă în bătaie în încercarea portului Anapa (P.P.)

PORTURILE CAUCAZULUI

de Contra-Amiral GADOW

Prin înaintarea în Caucaz a armatelor germane și aliate, se nasc grave crize pentru Sovietele în domeniul militar și al economiei de război. Marea regiune agricolă de pe malul drept al Cubanului, ca și zona petrolieră dela Maikop au și fost pierdute. Se admite aproape că se conta foarte mult pe cerealele din Cuban pentru alimentarea armatei sovietice din Caucaz, poate că și pentru unitățile sovietice și anglo americane ce se află în Iran. Din Caucazul sudic nu se poate obține prea mult în comparație cu aceasta. O industrie de armament aproape că nici nu există. Dacă aceste armate nu pot fi aprovizionate prin legăturile, greu împovărate de lipsa de tonaj, prin Golful Persic, mai rămâne pentru aprovizionare numai Marea Caspică, greutățile de producție și alimentare ale Uniunii sovietice, ca și de circulație, cresc când tot mereu.

Același lucru este valabil pentru drumul invers al transporturilor de petrol dela Baku spre frunturile de luptă nordice. Calea ferată dela Astrahan spre Baku, dealungul Caspicei, mai poate transporta încă pentru scurtă vreme petrol spre Nord, dar nu armament și alimente spre Sud, deoarece — ca și navigația pe Volga — ea se află la Nord de Astrahan în sfera de acțiune a armei aeriene germane. Din cele vreo 14 vase cu 192.000 tone brutto ale navigației pe Marea Caspică, o serie întreagă au și fost scufundate și se apropie momentul în care legăturile dintre frontul Caucazului sudic, respectiv inamic, și Uniunea sovietică, se vor putea face numai pe drumuri foarte ocolite. Un asemenea drum duce dela Orsk de pe Uralul sudic, prin portul de pe coasta răsăriteană a Caspicei, Gurjew, și de acolo peste mare la Baku; un al doilea drum și mai lung duce prin Orenburg (Tașcalev) prin Taschent și calea transcaspică de la Krasnowodsk de pe țărmul răsăritean, iar de acolo din nou peste mare spre Baku, respectiv Bender-Sah, de pe țărmul iranian. Pe asemenea drumuri uriașe, lungi de 3—4000 km., un transport de război important nu se poate menține, având în vedere condițiile de circulație deja limitate. Dacă se va pierde Baku, situația va fi și mai îndoelnică.

In partea apuseană a Caucazului, la Marea Neagră, amenință același prăbușire. Dela totala cucerire a Crimeii, legătura pe mare dintre porturile de acolo și frontul principal a încetat. Prin trecerea Cubanului, inamicul a fost împrăștiat pe țărm, peninsula Taman de la strâmtoarea Kerci până la strâmtoarea Kerci lățială. Strâmtoarea se poate folosi pentru o trecere realizată cu succes. Vasele și părțile de flotă ce se mai găsesc în Marea de Azov au trebuit să se retragă și la strâbaterea strâmtorii au suferit grave pierderi. Atacul a cucerit Novorosisk, ultimul port adevărat de război, după care spre Sud mai urmează câteva porturi mai mici, ca Tuapse și mai departe, Poti. Soarta flotei din Marea Neagră devine acută.

Aci se deschid probleme strategice și politice. S'a afirmat de mai multe ori că vase de război sovietice izolate, ca submarine și canoniere s'au refugiat în porturile turcești Trapezunt și Samsun, că ele au fost internate acolo și că Turcia se pregătește pentru internări de proporții mai mari, fără ca totuși să fi urmat o interpelare corespunzătoare a guvernului sovietic. Ziarul englez „Daily Telegraph" a afirmat acum câtva timp, cu scopul de a face o sondare, că în cazul în care toate porturile sovietice ar fi ocupate de germani, ar trebui să se examineze trecerea prin strâmtori. Convenția de la Montreux (20/VII 1936), prevede că vasele unei puteri aflate în război nu pot trece prin Dardanele, decât numai dacă li s'a tăiat legătura cu toate punctele de sprijin ale țării.

Tratatul dela Montreux, semnat de Bulgaria, Jugoslavia, România, Turcia, Uniunea Sovietică, Grecia, Japonia, Franța și Anglia, face o distincție între război și pace și mai departe între cazurile că Turcia însăși se află în război sau nu. Este vorba așa dar de dispozițiunile pentru timp de război, când Turcia e neutră. In acest caz, vasele de comerț de tot felul au libertatea de a trece prin strâmtori sub condiția de a plăti anumite taxe. Pentru vasele de război ale beligeranților se spune: ele pot trece prin strâmtori numai pe baza unui tratat de asistență depus la Societatea Națiunilor (articolul 18 privitor la sancțiuni), care obligă Turcia în favoarea unui stat care este victima unui atac, să admită pe baza drepturilor generale și a obligațiunilor pactului dela Geneva, trecerea unor asemenea vase numai atunci când li s'au tăiat legăturile cu bazele lor, pentru a-și atinge aceste baze (separés de leurs port d'attache, autorisés a relier ces ports).

Aproape nimeni nu ar reveni la pactul dela Geneva. Privitor la clauza a doua trebue spus: formularea la care Sovietele au contribuit în mod hotărâtor, se referă evident la vasele de război din Marea Neagră cari se întorc din afară în porturile lor de acolo, sau la vasele de război din Marea Baltică și din răsăritul Asiei, cari vor să se întoarcă din Marea Neagră la Kronstadt și Vladivostoc. Clauza este firesc formulată în favoarea dreptului de a-și schimba locul vaselor de război sovietice (altele aproape că nu sunt de luat în considerație), iar

(Continuare în pag. 3-a)

TOTUL PENTRU EROI

D. Prof. Mihai Antonescu, vicepreședintele consiliului de miniștri, în grija atentă pe care o are pentru ocrotirea intereselor invalizilor, orfanilor și văduvelor de război, a dat o serie de instrucțiuni, menite să aducă la îndeplinire fără greș dispozițiunile legale în vigoare privitoare la eroii națiunii.

Nu este îndeajuns să aduci o lege bună, pentruca totul să fie în cea mai perfectă ordine. Mai trebuesc oameni, organe de execuție, cari să pună tot sufletul și toată dragostea pentru ca litera legii să devină o realitate. D. prof. Antonescu, înțelegând acest mare adevăr, a reușit prin instrucțiunile date să pună baza acelei înțelegeri viitoare, cu ajutorul căreia măsurile de ocrotire a eroilor, și urmașilor lor să aducă mângâierea tuturor rănilor cauzate de război.

In fiecare comună rurală, deci la dispoziția fiecărui țăran, va funcționa un comitet I. O. V. compus din primar, un preot și un învățător. Cei mai chemați să cunoască nevoile tuturor și cei mai indicați să vindece orice rană. Acest comitet va examina de îndată situația fiecărui îndreptățit la recompense naționale și va hotărî fără nici un fel de întârziere ajutorul provizoriu care va fi dat. Formalitățile pentru stabilirea pensiei definitive își vor urma drumul lor. Până la rezolvare însă, orfanul sau văduva de război vor fi îngrijiți și ajutați.

In afară de ajutoarele provizorii și peste pensii, I. O. V. va mai acorda prime familiilor nevoiașe. Deci fiecare lacună a legii va fi acoperită. O lege exprimă întotdeauna principii generale, a căror punere în aplicare ar putea să nedreptățească uneori anumită categorie de cetățeni. O sumă oarecare poate fi ajutor important pentru o familie oarecare și un ajutor neînsemnat pentru o familie cu imense greutăți. Comitetele I. O. V. vor examina astfel fiecare caz în parte și vor completa pensia prin prime, atunci când vor găsi că e cazul.

Instrucțiunile date de Vice-președintele consiliului de miniștri examinează fiecare situație posibilă, prevăzând măsuri salvatoare pentru toate cazurile date. Pentru invalizi s'au prevăzut măsuri de plasare prin birourile Ministerului Muncii. Cei ce pot munci, vor putea să-și câștige cu prisosință existența. Cei refractari muncii, leneșii vor fi sancționați prin refuzul de a li se mai acorda ajutoare.

La rândul lor orfanii de război vor fi plasați în instituțiile Statului. Se vor acorda reduceri la școli și instituții. Văduvele sărace, cari își cresc singure copiii, vor primi ajutoare speciale.

Totul pentru eroi, au spus-o Mareșalul și profesorul Mihai Antonescu. Măsurile cari se iau zi de zi dovedesc că dorința celor doi mari oameni de stat a devenit o realitate fericită.

Serg. t. r. Ion Muntenu

INSTRUCȚIUNI PENTRU ASISTENȚA ȘI OCROTIREA INVALIZILOR, ORFANILOR ȘI VĂDUVELOR DE RĂZBOI

D. profesor Mihai Antonescu, vicepreședintele Consiliului de miniștri, a dat următoarele instrucțiuni pentru ocrotirea invalizilor, orfanilor și văduvelor de război, care au fost publicate în Monitorul Oficial de azi:

Pentru aducerea la îndeplinire a dispozițiunilor legale în vigoare privitoare la ocrotirea invalizilor, orfanilor și văduvelor de război, guvernul dă următoarele instrucțiuni:

CAPITOLUL I
ORGANIZAREA
Instituții și organele de protecție I. O. V.

A) Comitetele I. O. V. comunale

1. — În fiecare comună rurală va funcționa un comitet comunal I.O.V. compus din:

Primar sau
Pretor (în comune reședință de plasă).
Un preot.
Învățătorul însărcinat cu activitatea I.O.V.
Doi invalizi de război.
Medic sau soră de ocrotire (în comuna în care nu este medic).
Două persoane binevoitoare, doi foști combatanți, de preferință dintre decorații cu „Virtutea Militară" sau alte decorații de război.

Membrii comitetului se vor întruni în mod obligatoriu cel puțin odată pe săptămână. Convocarea o va face primarul. Acest comitet va cerceta și va da avizul său asupra fiecărei cereri a invalizilor, orfanilor și văduvelor de război din comună.

Va stabili modul de a satisface cererea în raport cu posibilitățile legale, iar în cazul când nu posedă mijloace trebuitoare, o va comunica comitetului județean pentru a se lua măsuri.

Fiecare cerere trimisă din comună va trebui să poarte avizul scris al comitetului comunal I.O.V., semnat de primar și de un delegat al comitetului.

Membrii comitetului lucrează onorific.

2—Hotărîrile luate de comitetul comunal vor fi executate de către biroul I.O.V., condus de un funcționar delegat de Casa I.O.V.

Fiecare familie de invalid, orfan sau văduvă de război, va fi înregistrată pe o fișă familiară, care se va întocmi prin recensământul pe Țară, în trei exemplare din care unul va fi păstrat la comună, al doilea la prefectură, iar al treilea la fișierul central al Casei I.O.V.

Comitetul comunal I.O.V. va îngriji ținerea la zi a fișelor de evidență a situației materiale și de familie a invalizilor, văduvelor și orfanilor de război.

Biroul comunal I.O.V. va supraveghea ca fiecare invalid, văduvă și orfan de război să primească pensia în mod regulat.

În acest scop, biroul comunal I. O.V., condus de învățătorul delegat cu aceasta de către Casa I.O.V., va primi fiecare cerere și o va pune în discuția comitetului I.O.V.

Biroul poate face din oficiu intervenții și poate propune măsuri de ordin general pe care le consideră necesare, comunicându-le biroului județean și Casei I.O.V., totdeauna însă cu avizul comitetului comunal I.O.V.

Dacă acest comitet își dă avizul favorabil asupra unei cereri, aceasta va fi satisfăcută prin mijloacele locale, dacă este posibil; dacă nu, va fi trimisă biroului I.O.V. de pe lângă prefectură, care va trebui s'o soluționeze în termen de cel mult 15 zile. Numai în cazuri excepționale, când cererea nu poate dobândi o destegare prin mijloacirea comitetului județean, petițiile se trimit spre rezolvare la organul central la Casa I.O.V.

Orice ajutor, intervenție, plasare sau schimbare de domiciliu se va comunica prin cărți poștale special imprimate, biroului județean și Casei I.O.V., pentru a se putea urmări individual fiecare membru al familiei invalidului, orfanului sau văduvei de război.

Funcționarii cari lucrează la birourile I.O.V. ale organizațiunilor exterioare, vor fi remunerați în în raport cu numărul de fișe întocmite și comunicările făcute, fiind personal răspunzători de exactitatea datelor și de promptitudinea lucrărilor executate.

B) Comitetul I. O. V. în municipii și în comunele urbane reședință și nereședință

Pentru organizarea acțiunii I.O.V. în comunele urbane, comitetul I.O.V. va fi compus din:

Primar.
Medic șef.
Directorul Oficiului de Ocrotire.
Delegatul comitetului școlar.
Delegatul Consiliului de Patronat.
Un invalid de război.
Inspectorul Muncii sau un reprezentant al său.
O văduvă de război.
Delegatul Camerei de comerț.
O reprezentantă a societăților de binefacere care funcționează în localitate.

Acest comitet are atribuțiunile prevăzute la punctul art. 1 de mai sus.

Convocarea se va face de către primar la cererea oficiului de ocrotire sau biroului I.O.V. comunal, cel puțin odată pe săptămână.

Comitetele municipale I.O.V. vor lucra direct cu Casa I.O.V., în celelalte comune urbane, acestea vor lucra cu comitetul județean. Comitetele I.O.V. pot funcționa cu cel județean în comunele urbane reședință.

2. Aducerea la îndeplinire a deciziunilor comitetului I.O.V. arătate la punctul B. 1 de mai sus, se va putea efectua de către oficiul de ocrotire sau biroul de asistență socială. În caz de nevoe, se va delega un funcționar administrator cu conducerea biroului I.O.V. comunal, în conformitate cu cele prevăzute la punctul 2 de mai sus.

Cererile vor fi adresate birourilor competente (oficiul de ocrotire, biroul de asistență sau biroul special I.O.V.).

C) Comitetul I. O. V. județean

1. — Pe lângă fiecare prefectură se va institui un comitet județean I.O.V. Acest comitet este compus din membrii consiliului de colaborare de pe lângă prefectură, la care se vor adăoga trei invalizi și o văduvă de război.

Acest comitet se întrunește odată pe săptămână.

Îndatoririle sale sunt:

a) Decide cu privire la cererile primite dela birourile comunale I.O.V.

b) Rezolvă prin membrii consiliului de colaborare, în care sunt reprezentate toate Departamentele, chestiunile ce intră în competința acelor ministere.

c) Va lua măsuri în administrația generală privind problema I.O.V. în județ.

d) Va prezenta lucrările necesare pentru procurarea mijloacelor financiare necesare în opera I.O.V.

e) Va ține legătură cu Casa I.O.V. privitor la toate chestiunile care nu pot fi soluționate de comitetul județean.

D) Biroul Administrativ județean I. O. V.

Deasemenea, pe lângă fiecare prefectură va lua ființă câte un birou I.O.V.

Biroul județean I.O.V. va fi condus de un funcționar al prefecturii remunerat suplimentar de Casa I. O.V., în raport cu activitatea depusă.

Biroul județean are următoarele atribuțiuni:

a) Va centraliza datele primite din comună și va conserva fișele, ținându-le la curent;

b) Va rezolva, prin consiliul de colaborare județean, fiecare cerere în parte.

c) Va executa distribuirea ajutoarelor, prin biroul I.O.V. comunal, din fondurile ce vor fi puse la dispoziție de Casa I.O.V.;

d) Va face plasare în strânsă colaborare cu biroul de plasare al ministerului Muncii, care va cere în toate cazurile de plasare, avizul biroului I.O.V. județean;

e) Va executa hotărîrile luate de consiliu la comisiile de colaborare;

f) Va controla executarea pe teren a dispozițiunilor luate de guvern sau de organizarea I.O.V.

CAPITOLUL II
Principii călăuzitoare

A. — Toate cererile privind I.O.V. deosebire de pensii, care li se vor fi adresate comitetelor locale, care le vor rezolva conform instrucțiunilor primite, comunicând — prin biroul județean I.O.V., — Casei I.O.V. evidența sau le vor înainta acesteia spre rezolvare.

Cererile care nu poartă avizul comitetelor locale nu vor fi luate în considerare de Casa I.O.V. sau de Consiliul de Patronaj.

B. — Principiul călăuzitor al ocrotirii I.O.V. este că drepturile tranzitorii ca și recompensele se acordă în raport cu situația fiecărui invalid, adică după cercetarea greutăților familiare, precum și stării economice și profesionale a petiționarului.

Deaceea, ele se acordă prin și pe răspunderea organelor locale, spre sarcina de a acorda pensii și ajutoare tranzitorii conform legilor și regulamentelor Casei I.O.V. în vigoare până la legea generală a recompenselor naționale.

Drepturile tranzitorii constau din:

a) Solda sau salariul cu accesoriile la ofițeri, subofițeri, funcționari publici mobilizați, clasați invalizi sau accidentați de război, precum și la urmașii celor morți sau dispăruți în război;

b) Solda și hrana în bani la invalizii și accidentații de război grade inferioare;

c) Ajutorul de familie (echivalent ajutorului de concentrare) familiilor invalizilor și accidenților de război, grade inferioare, timp de 6 luni dela clasarea lor.

d) Ajutorul de familie (echivalent ajutorului de concentrare urmașilor militarilor grade inferioare cu drept la pensie indiferent de starea lor materială.

Întocmirea carnetelor de drepturi tranzitorii și plata lor se face conform instrucțiunilor No. 10102 din 9 Iulie 1942 ale Casei I.O.V. distribuite tuturor unităților militare prin Marele Stat Major și Comandamentele Teritoriale, precum și tuturor prefecturilor și administrațiilor financiare.

Deasemenea, Casa I.O.V. acordă pensii conform legii 704/941, cu modificările ei ulterioare, la invalizii și accidentații de război, după gradul avut, situația familiară și anii de convețuire.

Drepturile de pensie se stabilesc de către către Casa I.O.V. pentru ofițeri, subofițeri publici și urmașii lor prin Comisia de Pensii, iar pentru gradele inferioare și urmașii lor pe cale administrativă, prin Serviciul Stabilirii Drepturilor Gradelor Inferioare.

Plata pensiilor se face pe baza creditelor și a acreditivelor ce se acordă administrațiilor financiare de către Casa I.O.V. prn Serviciul său de contabilitate.

D) Aprovizionarea

Toți invalizii, orfanii și văduvele de război se pot aproviziona la Economatele de Stat ale funcționarilor și pensionarilor publici organizate de Subsecretariatul Aprovizionării în fiecare capitală de județ, putând beneficia de toate avantagiile acordate funcționarilor și pensionarilor publici la aceste economate.

Biroul județean I.O.V. va ține permanentă legătură cu direcția acestor economate.

Toate aprovizionările I.O.V. se not face prin aceste economate.

E) Asistența medicală

Fiecare invalid, orfan și văduvă de război, are dreptul de a primi asistență medicală gratuită în orice instituție, la orice medic al ministerului Sănătății și al ministerului Apărării Naționale (spitalizare, consultații, tratament la domiciliu și medicamente, tot gratuit).

(Urmare în No. viitor)

CÂTE PUȚIN DIN TOATE CELE

Uleiuri din cauciuc

În regiunile cele mai importante de plantații de cauciuc se fac, datorită inițiativei japoneze, experiențe pentru obținerea uleiurilor din cauciuc. Institutul pentru cercetarea cauciucului din Malaya participă activ la aceste experiențe. Trebuie găsită o metodă pentru obținerea benzinei, a uleiului Diesel, a uleiului minerai, a uleiului anti-malario și altor produse. În apropiere de Kualalampur se construește actualmente o fabrică unde se vor produce deocamdată 30.000 galoni de benzină. Străduințe asemănătoare se fac deasemenea în Thailanda. Astfel Congresul național thailandez a aprobat un decret-lege care asigură guvernului monopolul pentru fabricarea combustibilelor, respectiv a benzinei, din cauciuc Parfa. Guvernul este gata să preia orice cantitate de cauciuc Parfa dela posesorii plantațiilor, la prețuri convenabile. Se speră că se va putea acoperi pe această cale un sfert din nevoile de combustibil ale Thailandei, folosindu-se integral posibilitățile de producție. Până în prezent s'au produs numai cantități reduse de combustibil.

LOCUINȚE EFTINE

Din îndemnul guvernului, s'a instituit o comisie care trebue să examineze problema locuințelor eftine și să înceapă construirea lor în întreaga țară.

In programul de guvernare și conducere al Mareșalului Antonescu, în care s'au înfăptuit atâtea lucruri mari, intră și această problemă care se cere cât mai urgent soluționată. Foarte mulți sunt acei cari tânjesc toată viața după un cămin propriu. In liniștea a patru pereți să împletească mulțumiți firul vieții lor, căci nu există dragoste mai mare pe lume decât să știi că ai o căsuță a ta.

Vremurile grele ce le-am străbătut, cât și dezinteresul celor din trecut de a se ocupa de cei nevoiași, au făcut ca aceste visuri să rămână irealizabile. Guvernul Mareșalului Antonescu însă, credincios țării și celor sorțiți să-și poată construi un cămin, a luat asupra sa această problemă de prim ordin, pe care suntem siguri că în curând o va duce la bun sfârșit.

Niciodată ca acum n'a fost mai necesar acest deziderat, și niciodată n'a fost timpul mai potrivit pentru punerea în aplicare a lui, ca acum. Chiriile pe cari le suportă micii salariați ai statului și greutățile ce survin din lipsa unui adăpost ca lumea, familiile numeroase ce trebuesc, din an în an, să-și poarte bagajele dela o periferie la alta a Bucureștiului, trebuesc ajutate să-și termine odată colindul vieții lor necăjite. Ostașii noștri, cari zi de zi măresc lanțul celor mai strălucite victorii din istoria popoarelor, departe pe frontul de răsărit, vor găsi o mângâere a jertfei lor și bucurie a'nțelegerii sacrificiului lor, atunci când vor veni acasă și vor păși pragul unei case, care să fie pentru totdeauna a lor.

Deasemenea invalizii, acești viteji, fala neamului nostru și mândria noastră, vor fi fericiți pentru toată viața dacă li se va da posibilitate ca în rate suportabile să-și poată odihni restul zilelor într'un pat pentru care să nu mai bată la ușă proprietarul. Gândul și drogoslea mare pe care le arată Conducătorul nostru, pentru slujbașii țării, ofițeri și ostași, precum și pentru cei ce-au contribuit în bună parte prin munca și sacrificiul lor la liniștea și salvarea patriei, le cunoaștem toți.

Este un gest mai mult decât părintesc și suntem mai mult decât siguri că sub dreapta și înțeleapta conducere a Mareșalului și-a guvernului, această problemă va fi soluționată și multă lume se va strânge de pe drumuri. Atunci din fiecare cămin, gândurile de mulțumire vor sbura către acel a cărui inimă bate pentru inima țării și mult va fi proslăvit peste veacuri...

Cap. Const. Salcia

MARȘUL ASUPRA ROMEI

Conferința rostită de d. subsecretar de stat Alexandru Marcu la posturile noastre de Radio

Cu ocazia împlinirii a 20 de ani de la marșul asupra Romei, d. prof. Alexandru Marcu, ministru subsecretar de stat al propagandei naționale, a rostit la posturile noastre de radio, în cadrul „Orei Italiei", o conferință asupra acestui mare eveniment din istoria Italiei fasciste.

D-sa își începe conferința sublinind că în toamna anului 1920, Benito Mussolini, vorbind poporului din Triest, a precizat rolul Romei de rodnică inițiatoare în istoria universală, afirmând cu tărie că îi revine din nou de îndeplinit o mare și universală misiune.

Definind apoi pe creatorul fascismului italian, ca pe cea mai strălucită întruchipare a spiritului latin, d-sa arată că Mussolini s'a dovedit astfel, dela început, el însuși, o autentică expresie a nevoii de ierarhizare a valorilor spiritului, în alcătuirea noilei configurații italiene. A simțit astfel nevoia inexorabilă a unei culmi, spre care să urce aspirațiile unificatoare ale întregului ideal național. Ducele a voit să reașeze, în loc de sfântă cinste printre marile capitale ale lumii. Roma eternă ca simbol nepieritor al vitalității poporului italian. A creat astfel fascismul, pentru salvarea Patriei sale și pentru a zidi o nouă formă de viață în lume, care poate revendica depe acum atâtea merite universale istorice. După 2000 de ani Roma a fost repusă, prin Ducele Mussolini, în toate drepturile sale de adevărată Regină, care poate tronа, între splendorile monumentalității sale păgâne și creștine, sus în noua conștiință a Patriei biruitoare.

Inmânunchind forțele tinere ale patriotismului italian, Benito Mussolini a pornit să cucerească Roma, drept semn al ultimei sale biruințe asupra unui blestemat dușman, care se baricadase în însăși inima țării lui.

Ducele dusese până atunci toate bătăliile și deslănțuise cele mai cutezătoare lupte prin piețele publice ale Italiei, strigând în auzul tuturor italienilor noua chemare de recucerire a Patriei cotropită de cea mai grozavă încălcare. Câștigând toate bătăliile de prin orașele Italiei, Benito Mussolini putea deci începe și cea din urmă luptă, lupta pentru cucerirea Romei, printr'un marș asupra ei.

Conferențiarul își amintește cu emoție înălțătoarele momente, la care a asistat, când tinerii din Florența au pornit, cu mile încolonați în șiruri ordonate, cadențând pe drumurile Toscanei, pasul neșovăitor al unui Marș în Istorie.

Dându-și seama că a conduce o națiune impune mai presus de orice o eră de nou constructivism. Mussolini s'a consacrat exclusiv operei de redzire morală și materială a poporului său, pe care a început-o din ziua intrării sale în Roma.

D. prof. Alexandru Marcu întrebându-se apoi dacă Roma a impus Ducelui Mussolini această lozincă de constructivism — marea ei lozincă de totdeauna — sau dacă sufletul lui de latin a simțit nevoia ca faptele ce aveau să urmeze marșului, să fie consacrate în numele Romei, — răspunde că e, desigur, și una și alta.

Fericită coincidență, observă conferențiarul, datorită căreia omul și locul s'au sfințit reciproc, pentruca civilizația noastră, să-și strige iarăși biruința, sub cele mai nobile și durabile auspicii.

Incheind d-sa a spus: Cu cât vor trece anii și noua civilizație pe care a consacrat-o acel moment istoric, va fi un bun al întregii omeniri, cu atât se va impune mai departe în lume, oriunde, în orice colț al ei, nevoia acestei comemorări.

Sufletul românesc simte îndemnul cu un moment mai devreme și înscrie în calendarul prăznuirilor naționale, noua sărbătorire a Romei.

PORTURILE CAUCAZULUI

(Urmare din pag. I-a)

nu pentru cazul, în care forțele navale din Marea Neagră sunt alungate din bazele lor de acolo și-și caută un refugiu.

Turcia va fi aceea care să interpreteze aceste dipozițiuni. Se poate totuși reflecta asupra posibilităților pe cari le are inamicul. Mai întâi, ieșirea din Marea Neagră în Marea Egee, ce se află sub controlul german, a flotei care a mai rămas, compusă din două vechi vase de războiu, un mic portavion, trei până la patru crucișetoare, șase până la opt distrugătoare și probabil 30 de submarine, ar însemna pierderea ei sigură. Avantajul pentru inamic ar fi de o valoare redusă, deoarece aceste vase ar fi foarte departe de magaziile, depozitele de muniții și ateliere lor, și nu s'ar putea opri decât la Vladivostoc. Pe de altă parte, inamicul va încerca poate să-și susțină, în Marea Neagră, chiar pentru scurtă vreme, forțe navale, cu scopul de a zăbovi pierderea totală a spațiului maritim și de a întârzia momentul în care aprovizionarea armatelor germane să se facă în mod liber grăbind prăbușirea frontului caucazian. In ceea ce privește Sovietele ideea internării nu ar fi unora insuportabilă, în timp ce guvernul și partidul bolșevic ar vedea foarte probabil un bun prilej pentru înrăurirea politicii Turciei.

Intr'un timp mai mult sau mai puțin îndepărtat se va face lumină în toate acestea și „chestiunea Dardanelelor" în sensul tradițional se va ridica poate pentru ultima oară.

„Crucea Regina Maria"
pentru merite sanitare de război

M. S. Regele a binevoit să confere ordinul „Crucea Regina Maria" cl. I, următoarelor d-ne din înalta societate, ofițerilor generali și inferiori, medicilor și personalului civil, pentru devotamentul și munca fără preget pe care au depus-o pe timpul războiului contra Rusiei Sovietice, la organizarea spitalelor și îngrijirea răniților.

D-nelor: Maria Mareșal Antonescu, Crizanta general Steflea, Cristina colonel Brătescu, Vera Cancel, Maria Petrovici, Sanda Matei, Eugenia Atanasiu, Irina M. Sturza, Ioana Burileanu, Angela Niculescu, Litza Palanga, Maria Camenița, Victoria Voiculescu, Margareta Nicolescu, Maria Arhip, Victoria Iacovici, Veturia Goga, Lucreția Barbat, Georgeta Cancicov, Sofia Ioanițiu, Irina Manolescu, Maria Pișat, Georgeta Otescu, Mioara Pleniceanu, Paula comandor Blebea, Lucreția sublt. Paulian, Lisonette M. Antonescu, Esmaralda Caracaș, Sofia general Costescu, Elena Roseti Bălănescu, Maria Ionescu Brăila.

Generalului de divizie Boiteanu N. Ioan.

General de div. Steflea Ilie.
General div. Davidescu Vintilă.
General div. Arhip Ioan.
Gen. div. Mazariant Nicolae.
General rez. Bălăceanu Const.
Medic gen. rez. Constantin I. N.
Med. gen. rez. Diamandi N. Gh.
Medic gen. rez. Gruescu Traian.
Medic gen. rez. Saidac Ioan.
Medic. col. Căpitanovici Mihail.
Medic col. rez. Hortolomei T. N.
Medic col. rez. Iacobovici Iacob.
Medic. col. rez. Daniel Const.
Medic col. rez. Nasta Traian.
Medic col. rez. Jianu Amza.
Med. col. rez. Căplescu Poenaru
Medic. col. rez. Leonte Const.
Med. lt. col. rez. Gomoiu Victor.
Med. maior Georgian C. Vasile.
D. dr. Constantin Ion.
D-lui Manolescu-Strunga Ion.

Agregatului prof. univ. Paulian D.

DOUĂ DECENII DELA MARȘUL ASUPRA ROMEI

Se împlinesc douăzeci de ani dela marșul asupra Romei, executat de milițiile fasciste ale dacelui Mussolini. După trei ani de lupte îndârjite, cu sacrificii de oameni, mișcarea fascistă creată și condusă de animatorul ei, Benito Mussolini, primește la 2 Octombrie 1922 ordinul, transmis pe întreaga Italie, de mobilizare generală, iar pe ziua de 28 Octombrie, Benito Mussolini lansează din Milano o proclamație, prin care fasciștii erau chemați la o acțiune hotărîtoare, ostilă revoluționară fiind pusă sub ordinele quadrumvirilor: De Bono, De Vechi, Balbo și Bianchi. Acțiunea fusese hotărîtă într'o adunare ținută la Milano pe ziua de 16 Octombrie și era prevăzută în următoarele etape: mobilizarea și ocuparea clădirilor publice, concentrarea a cinci coloane armate la Santa Marinella, Perugia, Tivoli, Monterotondo și Volturno, ultimatum guvernului pentru cedarea puterii, intrarea în Roma și luarea în stăpânire a ministerelor, sau retragerea în Umbria, în cazul unui insucces, pentru a pregăti revoluția.

In fața acestei stări de lucruri, guvernul, prezidat de deputatul Facta, a cerut Regelui proclamarea stării de asediu. Dar regele refuză. Cu toate acestea, coloanele fasciste au intrat în Roma, fără a trage vreo lovitură, iar Ducele Mussolini, care conducea în acele zile acțiunea dela Milano, a fost chemat de Rege. El s'a prezentat Suveranului și a preluat puterea. Mussolini triumfase. Era timpul păcii și al dreptății. Era victoria unui gând de multă vreme frământat. Era victoria luminii contra întunericului, contra hoardelor comuniste cari se instalaseră în Italia și o amenințau s'o stăpânească, s'o prăvălească în haos. Era victoria unei conștiințe romane.

Așa se explică faptul că Italia lui Mussolini s'a alăturat din primul moment luptei contra bolșevicilor, pe frontul de răsărit.

Războiul e o fază și o desfășurare logică a revoluției fasciste. Logică, pentrucă e lupta popoarelor sărace și numeroase împotriva celor ce nu se mai satură de prea multe bogății.

De aceea, alăturarea Italiei la Germania era în însăși ordinea lucrurilor.

Puternică, mândră, compactă în jurul Ducelui, care i-a redat conștiința soartei sale și a misiunei sale în lume după douăzeci de ani dela marșul Romei, Italia e prezentă la datorie, față de ea, cât și față de Europa amenințată de bolșevism.

Lucian Predescu

PAGINA VESELĂ

SĂ RÂDEM

La tribunal

— Ascultă, acuzat, ce mai tura-vura! L-ai făcut pe domnul măgar sau nu?

— L-am zis pe nume, domnule președinte!

— Nu-mi pasă. Te condamn cinci mii lei amendă! Ai de făcut vreo observație?

— Desigur, domnule președinte... E un măgar care în nici un caz nu costă atât! Prea i-ați prețuit cum nu merită!..

Nepotrivire

— Dragă dar de ce nu mai face amita Adela?

— Pentrucă mi se pare că n'au s'o mai facă niciodată!

— Zău? De ce?

— Nepotrivire! Ea nu vrea să-l ia până ce nu-și achită datoriile și el nu vrea să-și plătească datoriile până ce n'o lua-o de nevastă.

Cel mai fericit om

— Tu știi, Jeano, care a fost cel mai fericit om de pe pământ?

— Nu știu! Poate cumva tu!

— Fii mă serios!... Ia gândește-te puțin...

— Nu știu dragă! Ce, eu sunt ghicitor? Spune tu!

— Adam!

— Adam? Ce vorbești prostii? Nu mai fericit n'a fost sărmanul! Vai de capul lui: nevasta rea, copii răi...

— Cu toate acestea a fost mai fericit ca noi...

— De ce?

— Fiindcă n'avea soacră!..

Să-l vadă lumea

Stătea și țiganul cu calul la iarmaroc. Niște cumpărători văzându-l so apropie și-l întreabă:

— Mai țigane, calul ăsta trage la răsură?

— Ba, răspunse țiganul.

— Dar la călărie merge?

— Ba!

— Dar la arie merge?

— Ba!

— Păi dar la ce dracu l-ai mai adus aici, mă țigane?

— Să mă vadă lumea cu cine mă muncesc, zise țiganul oftând din greu.

RĂZBOINICII!...

Roosevelt: *Moișe, Itic, după mine marș! Băgați de seamă că noi vrem să debarcăm în Europa și să creiem al doilea front!*

Jidanii: *Suntem gata! Și vrem! Dă' numa' să putem!!*

RENUNȚĂRILE

Costel Petrescu s'a hotărât s'o termine cu burlăcia. Deaceia a început să caute a se împăca cu ideia aceasta. Mai înainte însă a vrut să mai consulte și pe alți prieteni. Și ghinionul lui — m'a găsit pe mine.

— Mă, îmi spune el, poți pierde o jumătate de oră cu mine? Am să-ți spun ceva important.

— Bine. Dar ce s'a întâmplat?

— Lucru mare. Am nevoie de un sfat...

— Zău? Vrei să te omori?

— Nu... Mai rău...

— Vrei să te însori!!..

— Da!

— Nenorocitule... Lasă-mă în pace! Fugi de-aici și caută la altul sfaturi d'astea... Eu nu pot fi călău! Șterge-o...

— Stai mă, că nu știi cum e chestia...

— Poate să fie cum o fi! Dacă-i vorba de căsătorie, habar n'am de tine...

— Păi bine mă, tu nu te-ai însurat?

— Ei și? Asta e un motiv ca să te nenorocești și tu? La revedere...

— Mă, un pic!.. Doar să...

— Nimic șefule!.. Noroc...

Și l-am lăsat în mijlocul drumului. Spuneți și dv.: nu merita măgarul?

*

După o trecere de timp m'am găsit din nou cu Costel Petrescu. Nu știam dacă într'adevăr se căsătorise sau nu. În tot cazul eu n'auzisem nimic. Era vesel și cu multă lumină în ochi.

— Noroc bătrânul meu prieten! Ce mai faci?

— Eu ce fac? Duc jugul zilelor. Tu?

— Bine, merci. Sunt foarte vesel că m'am lecuit de o boală care — mi se păruse mie atunci — devenise gravă: însurătoarea...

— Da? Ce? Ți-a tras cineva vreo bătaie?

— Nu!

— Atunci cum ți-ai venit în fire? Că deobiceiu boala asta a însuratului când te pocnește, apăi te-ai ras.

— Norocul, mă! Tu o cunoști pe Lilica Georgescu?

— Să mă ferească Dumnezeu!

— Nu fii mă așa, că e fată drăguță. Pe ea voiam eu s'o iau în căsătorie. Avea ea și ceva parale, ceva rude pe la Ierusalim și pedeasupra o femeie bine zidită. Și — ca tâmpenia să înceapă bine, m'am logodit. Și cum m'am logodit a început să mă piseze cu tot felul de chestii. Că nu-i place cravata, că pantofii nu se potrivesc la ton cu hainele, că mânecile mi-s murdare. Insfârșit — mi-am zis eu — face și ea pe grozăva acum la început. Dar timp de o lună de zile nu m'a slăbit de loc... Într'o zi mi-a zis:

— Ascultă Costele, tu joci cărți?

— Da...

— Când ne-om lua, nu mai joci... Și am să-ți fac program!

— Ce-i aia? Program?

— Da! La șase dimineața sculatea. La orele 1 masa. La orele șapte sosirea acasă! La nouă masa și seara la 10 culcarea... Pe urmă: am informațiuni că ai obiceiul de bei... Așa e?

— De! Ca omu'!...

— Nu vei mai bea! Gata!!... La curse te duci, nu?

— Sigur! S'a dus și tata și bunicămeu și...

— Nu vreau să știu nimic! Ai să te duci numai odată pe an: de Paște, de Crăciun nu sunt...

— Bine, dragă, am zis eu, dar asta e adevărată monstruozitate... vezi tu... E greu de tot.. Cum să-ți explic eu... foarte greu...

— Cu mine nu va fi greu! Tii!.. Și ce miroși așa a tutun?! Fumezi cu luleaua? Să nu te prind... Să te lași imediat de lulea... Se poate să miroși așa — a țigani?...

— Dragă — dar tutunul acesta e tutun scump...

— Nimic! În plus vei mai renunța la toți prietenii tăi... Este îi dintâi lucru pe care ți-l cer... Se poate?

— Da! Mai ai ceva? am zis eu...

— Nu deocamdată!...

— Totuș mai trebuie să renunț la ceva!... Față de atâtea renunțări...

— La ce?

— Trebuie neapărat să renunț la gândul de a te lua în căsătorie! am zis eu...

*

Nu-i așa c'a fost deștept Costel Petrescu? Doamne, de ne-ar da mintea asta Dumnezeu la toți bărbații, am mai avea noi de ce ne albi părul?...

d. malt.

RĂSBUNAREA

Înainte vreme băcanii erau niște oameni tare cumsecade. Te duceai la ei, stăteai de vorbă despre câte'n soare și'n lună, târguiai ceeaceși cerea inima și plecai mulțumit că însfârșit ți-ai făcut datoria de om însurat.

Astăzi? Astăzi s'a schimbat horicrul!

Băcanul azi îți vorbește de sus, cu importanță de excelență în vălur, gata să te strivească sub o privire cruntă...

— N'avem domnu'!

— Nici...?

— Nici...!

D'aia, să știți, nu faceți nici un rău când vă răsbunați pe ei. Așa, de pildă, cum a făcut Ionescu, actorul.

*

Mai deunăzi, Ionescu a intrat, să cumpere nu știu ce, la un băcan de pe o stradă oarecare, unde a zărit un mic vas de flori.

— Strașnic vas aveți, domnule?

— Mi-a oferit cineva pe el trei sute de lei, replică băcanul mândru, dar am refuzat să-l vând.

— Bine ai făcut c'ai refuzat. Vasul ăsta prefuește cel puțin o mie de lei.

Și Ionescu a plecat.

A doua zi, trimise un prieten la băcan și prietenul ridică prețul obiectului la 5000 lei. Și farsa a continuat. O întreagă echipă de glumeți prieteni ai actorului defilară prin prăvălia băcanului și prețul vasului fu urcat la 10.000, 15.000, 20.000, 25.000, 30 mii, 40.000, 50.000. La urmă, Ionescu a aranjat scăderea. Alți prieteni fură însărcinați să spună că vasul nu prețuește decât 35.000, 20.000, 15.000, 10.000, 5 mii, 2 mii, o mie, 500, 300, 200, 100, 50 lei.

Ultimul vizitator a strâmbat din nas, a înălțat din umeri și a spus:

— Nu merită nici un pol!

Băcanul a căzut bolnav la pat de ciudă că nu vânduse vasul când i-se spusese că prețuește 50.000 lei!

UNUL CARE RECUNOAȘTE

Ea: *M'am săturat! Ești cel mai mare prost!...*

El: *Ai dreptate! Că altfel nu te luam ex de nevastă!...*

HAZURI

Discuție

— Din cele ce am discutat până acum, se pare că ai 46 ani!

— Da? Cum așa?

— Știi, eu am un ginere care-i jumătate tâmplit și are 23 ani!...

Explicație

— Ce este vaca, tătucule?...

— Vaca este nevasta boului...

— Și boii se însoară, tătucule?...

— Da, Puiule, și boii... Numai „boii" se însoară!...

MOTIVUL SOȚULUI BĂTRÂN

Soția: *Te lăudai că vara te întinerește.*

Soțul: *Da, dar asta pare-că a fost vară?*

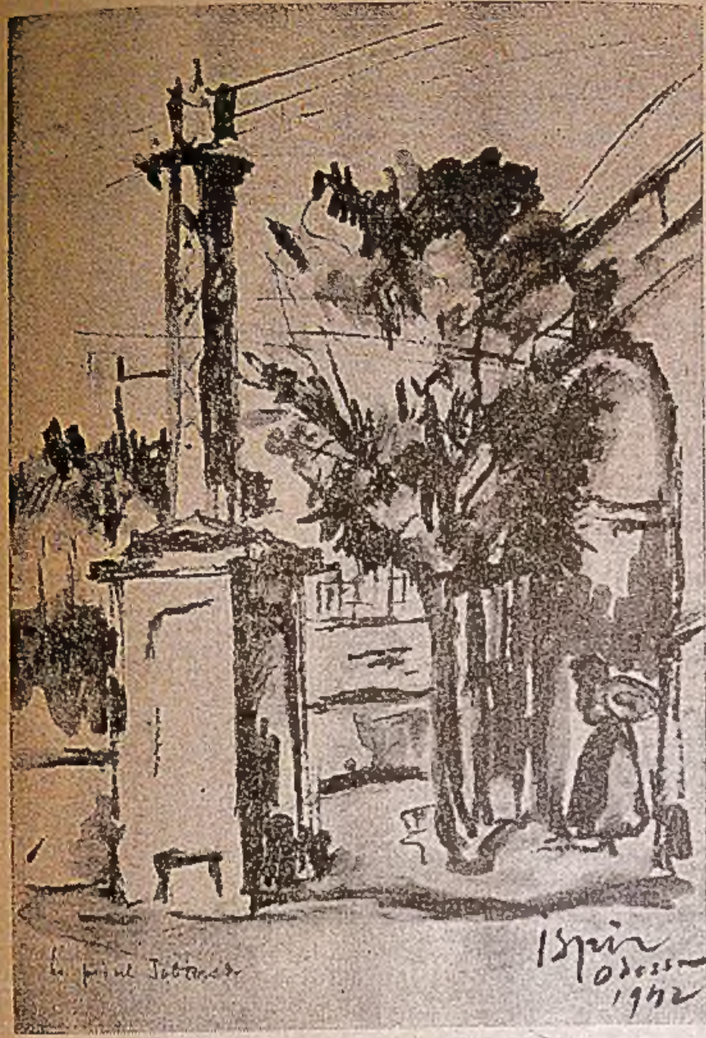

CU O DIVIZIE DE CAVALERIE IN LUPTELE DELA ANAPA

Filele calendarului indicau a doua jumătate a lunii lui August.

Valurile de căldură nu se mai potoleau, fiindcă ploile erau abătute cine ştie pe unde.

Călăreţii Diviziei respirau, totuşi, uşuraţi, după luptele victorioase dela Temrjuk, pe care-l ocupaseră.

Divizia primise o nouă misiune având obiectul final cucerirea portului şi oraşului Anapa, atât de însemnate pentru inamic.

Deşi călăreţii luptaseră aprig mai bine de o săptămână, cu un inamic numeros, bine dotat şi perfect adaptat la teren, au plecat în grabă ca să-şi îndeplinească noua misiune, după scurtul răgaz de odihnă.

Regimentele de cavalerie, descălecate, parcurgând zeci de km. pe zi, luptând din răsputeri şi strâns cu inamicul, au ajuns pe înălţimile masivului păduros Est Gostegaiewscka, punând — astfel — stăpânire pe unul din nodurile de comunicaţie importante, care leagă Temriukul cu Anapa.

Inamicul, deşi opune o dârză rezistenţă cu tot felul de armament, mereu bătut şi împins din direcţia Est, a fost constrâns şi de alte unităţi de cavalerie, printr'o manevră la Sud de Kuban, să cedeze terenul şi să facă faţă cu toate forţele de care dispunea spre Nord-Est, pentru a apăra călare pe şoseaua Anapa-Warenikovskaja, portul şi oraşul Anapa, cu împrejurimile.

Semnele încordării, după eforturile făcute continuu de mai multe zile, se pot citi pe feţele arse de soare ale călăreţilor.

Favorizaţi, însă, de timpul admirabil al sfârşitului de August, au schimbat direcţia spre Sud-Vest, acoperindu-se la Nord, spre valea Kubanului şi au împins inamicul în aceeaş noapte pe creştele ultime, cu înălţimi variind între 200—300 m., pe aliniamentul Busko-Marvenka, descoperind astfel întregul câmp de bătălie spre Anapa şi Marea Neagră.

Din spate, înaintarea era susţinută necontenit de un Regiment de Artilerie Călăreaţă, care arunca foc năprasnic în rândurile inamice.

In tot cursul nopţii, inamicul a fost foarte vigilent, ţinându-ne mereu sub un foc puternic, în special cu artileria de pe vase.

Neclintiţi, călăreţii stăteau pe poziţie, susţinuţi eficace de Regimentul de Artilerie Călăreaţă.

A doua zi, în zori, sub bombardamentul şi mitralierele aviaţiei, sub baraje aprige de artilerie, depe vase şi din pădure dela Sudul Anapei, printr'un iureş năprasnic, călăreţii au ajuns la porţile Anapei.

E ora 8 dimineaţa...

Aici se dau lupte violente de stradă cu inamicul şi partizanii, baricadaţi în case şi adăposturi, care se apărau cu arme automate şi grenade.

Inamicul încerca ultima rezistenţă.

Comandantul Diviziei, împreună cu şeful de Stat Major şi căpitanii V. Plesnilă şi P. Dumitrescu, se găseau în liniile înaintate, urmărind pas cu pas mersul operaţiunilor, care se desfăşurau într'un ritm accelerat, sub un foc năpraznic de artilerie de toate calibrele şi roiuri întregi de avioane.

La ora 12, Anapa era cucerită.

O parte din trupele inamice s'au predat, făcându-se astfel numeroşi prizonieri şi capturi.

Resturile, prin ambarcaţiuni, s'au refugiat spre Novorosisk, sau în pădurile din jur şi Sud de Anapa, unde deasemenea au fost nimicite de cavalerişti.

Tricolorul românesc fâlfâie acum deasupra oraşului...

Aşa a fost cucerit unul dintre cele mai însemnate porturi ruseşti depe coasta Mării Negre.

Cu pierderi minime, dar luptând cu un avânt greu de stăvilit, mândra Cavalerie a înscris o pagină de glorie, în istoria Războiului Sfânt.

Sergent Ioan I. Pogana

OMUL CARE ŞI-A VĂZUT MOARTEA...

Căzut prizonier, este împuşcat, odată cu alţi 25 de camarazi, dar reuşeşte să se salveze grav rănit; refăcut, elevul plotonier Rusu Cornel, se reîntoarce pe front

L-am întâlnit în tren. Se reîntorcea la unitatea sa din Sebeş-Alba, dintr'o permisiune de două zile. Nu-l mai văzusem din vremea studenţiei, când frecventam amândoi cursurile de sociologie ale regretatului profesor Bărbat dela universitatea din Cluj.

Cornel Rusu, căci despre el e vorba, este fiul unui distins preot dintr'un sat depe Valea Mureşului, român dintr'o bucată şi camarad devotat. Până să ajungem fiecare la destinaţie mai era timp destul. Ne-am aşezat deci într'un compartiment şi am început să ne destăinuim. Auzisem vag că ar fi fost rănit grav în luptele din Ucraina, dar precis nu ştiam nimic. Din vorbă în vorbă, colegul Rusu ajunge a-mi povesti un act de barbarie, care dovedeşte cât de sălbateci au rămas adversarii noştri din Răsărit.

Pe frontul Crucii şi al desrobirii...

„Precum vezi, fac parte dintr'o unitate de artilerie de munte. Am luat parte la războiul din Est şi am fost mereu, ceiace ne-a plăcut şi ne place să spunem, prezenţi la datorie şi la jertfă. Aşa am fost crescut şi aşa înţeleg să rămân toată viaţa.

Era în seara de 23 Septembrie, anul trecut, când ne-am încolonat la Pescaceanca, luând direcţia N. E. Din norii de plumb se cernea o ploaie subţire, care făcea întunericul şi mai nepătruns. Inaintam cu misiunea de a schimba pe vânătorii germani, cari se găseau de câteva săptămâni în linia I-a. După un ceas de marş întâlnim coloanele germane, cari au fost între timp schimbate de către vânătorii noştri. Se încrucişează comenzi scurte româneşti şi germane, rostite însă aproape pe şoptite. Inamicul e în apropiere şi sunt luate toate măsurile pentru a nu se observa schimbul de trupe.

Pe poziţie

Intrăm în satul Malaja-Belosjorka, sat lung de peste 8 km. In curând ocupăm poziţiile destinate. Obuzierele sunt aşezate pe locurile de unde vor vărsa potopul lor de foc şi oţel în contra bolşevicilor. Se lucrează de zor şi în scurt timp, adăposturile, camuflajul şi toate celelalte lucrări ce însoţesc organizarea unei poziţii, sunt terminate.

Intre timp, zorile încep să împurpureze cerul, care s'a mai deschis puţin.

De-aici înainte au urmat apoi zile de lupte crâncene. Misiunea noastră era defensivă şi timp de 3 zile, toate eforturile disperate ale celor 10 divizii ruseşti, cari aruncau valuri nesfârşite de oameni beţi în contra noastră, s'au nărnit în pânza deasă a focului concentrat al vânătorilor şi artileriei noastre. Tancurile „roşii" au avut şi ele soarta infanteriei.

In ziua de 27 Septembrie, presiunea Ruşilor devine şi mai puternică. Atacă din flanc şi câteva zeci de tancuri, ocolind poziţiile tunurilor noastre anti-tanc, se infiltrează printre noi, înlesnind penetrarea mai multor grupe de infanterişti bolşevici. Lupta este dârză. Ne cramponăm de teren şi refuzăm să cedăm. Tunarii noştri luptă la baionetă alături de vânătorii de munte...

Prizonier la ruşi

Un ordin scurt al comandantului şi încalec. Am misiunea să străbat printre bolşevicii infiltraţi în spatele nostru şi făcând legătura cu coloanele de aprovizionare, să asigur transportul de muniţie. Se înoptează. Pornesc în galop, dar calul, presimţind pericolul, refuză să mă asculte şi se întoarce mereu. E întuneric beznă. Pornisem peste câmp căutând să scurtez drumul, dar teama de-a nu rătăci mă obligă să revin la şosea. Abea fac însă câţiva metri şi sunt oprit de 5 mătăhale. Sunt bolşevicii care mă somează să descalec şi să mă predau. Mi-au ieşit înainte pe neaşteptate la câţiva metri, aşa că orice încercare de apărare fusese de prisos. Descalec şi sunt luat în primire de soldaţii bolşevici, cari m'au buzunărit imediat de tot ce aveam asupra mea: bani, ceas, etc. M'au condus apoi la câţiva paşi în spatele lor unde eram în bătaia mitralierelor şi a celorlalte arme. In faţa mea erau mai mulţi ruşi, figuri de tătari şi caucazieni, care se uitau crunt la mine. Incercarea de a mă interoga dând greş, m'au întrebat dacă sunt artilerist. Răspunzându-le afirmativ, zeci de pumni s'au ridicat ameninţători spre mine. Era consecinţa ravagiilor făcute de artileria noastră. Ruşii şedeau turceşte, fumau şi din când în când înghiţeau din ploştile cu votcă. Le-am cerut şi eu o ţigară, dar am fost refuzat. După o jumătate de ceas, un ordin scurt şi o ţeavă de revolver proptită în ceafă m'au făcut să mă ridic şi să execut ordinul de-a merge spre stânga. După scurt timp, am întâlnit o altă grupă care escorta alţi prizonieri dintre vânătorii noştri şi între ei se afla şi medicul căpitan al unui batalion. După vreo două ceasuri de chinuitoare aşteptare, ni s'a ordonat să ne târâm pe burtă. Eram înaintea lor 10 metri, aşezaţi în rând cu faţa la pământ. Imediat au început să-şi pună în aplicare planul: împuşcarea noastră. Câţiva dintre noi s'au ridicat în picioare, încercând să fugă, dar au fost culcaţi la pământ cu focurile mitralierelor.

In ghiarele morţii...

La vaietele şi ţipetele muribunzilor mi-am tras casca pe ceafă, am făcut semnul crucii şi pentru un moment i-am revăzut pe toţi ai mei. Mi-am astupat apoi urechile şi am aşteptat. Deodată am simţit o lovitură surdă în partea stângă a pieptului, o arsură dureroasă la mână, iar gura mi s'a umplut de sânge. Impuşcăturile şi vaietele din juru-mi continuau. O căldură dulce şi o amorţeală m'au adus într'o stare de moleşeală, pe care o credeam preludiul morţii. Timpul se scurgea încet, iar durerile din coaste şi dela mână se accentuau din ce în ce mai tare. După un timp, ne mai auzind în jurul meu nici o mişcare, am ridicat capul. Instinctul de conservare şi dorinţa de a trăi şi de a mă salva au pus stăpânire pe mine. Se lumina de ziuă. Nu mai era la locul execuţiei decât un singur ofiţer rus cu un revolver automat în mână. Privirile ni s'au întâlnit şi uitându-mă adânc în ochii lui, am observat că mai rămăsese în el un rest de umanitate şi de milă. A vârât revolverul în haină şi a plecat. In timp ce mă uitam după el, alături, un soldat de vânători se uita şi el îngrozit la mine. Scăpase nealins. După ce şi-a făcut cruce a luat sânge şi pământ de lângă camaradul ucis şi şi-a mânjit faţa. In dreapta un alt vânător se ridică şi el. Scăpase şi acesta nealins.. Au venit amândoi la mine şi ajutat de ei, m'am ridicat refugiindu-ne în podul unei case ce era la câţiva metri numai. Ne-am urcat sus în pod şi am tras scara după noi.

După câteva minute, călăii s'au reîntors la locul de unde fugisem şi, cu ajutorul baionetelor şi al paturilor de armă şi-au desăvârşit opera, reducându-i la tăcere şi nemişcare pe camarazii cari mai dădea semne de viaţă.

După două ore, batalioanele române şi germane au pus din nou stăpânire pe poziţiunile noastre. Am fost imediat evacuat şi transportat la spitalul de zonă din Nikolaev. In drum am întâlnit coloane lungi de prizonieri ruşi, cari fumau liniştiţi şi-şi vedeau de drum...

Bătălia dela Marea de Azov se terminase prin înfrângerea şi nimicirea a două armate roşii.

Am fost internat apoi la un spital de zonă interioară din Bucureşti, unde, graţie îngrijirilor primite, după aproape trei luni am părăsit patul, refăcut.

— Acum unde te duci?

— La datorie! In curând ne îmbarcăm din nou pentru Est.

Il privesc cu ochii mari. E aşa de senin şi de încrezător. A scăpat ca prin minune dela moarte şi pleacă din nou, încrezător şi hotărît.

Emil C. Sabău

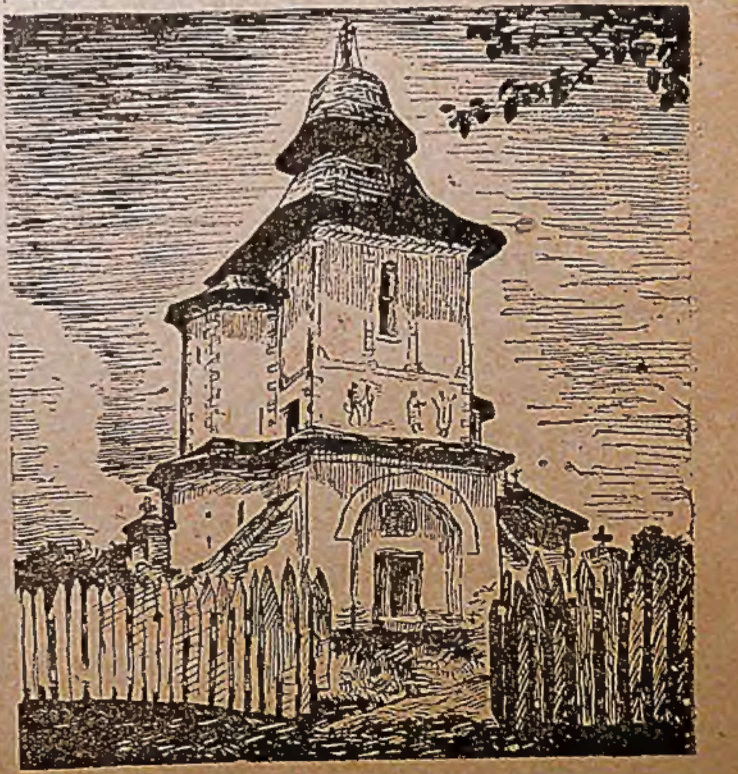

GHICITORI

DESLEGARILE LA GHICITORILE PUBLICATE IN NUMARUL PRECEDENT

341) Cucuveaua; 342) Olle și moceanul; 343) Strachina și lingurile; 344) Boldurile dela casă; 345) Boia; 346) Somnul; 347) Coasa, 348) Cuțitul; 349) Ariciul; 350) Cimpoiul. 351) Dovleciele; 352) Mălaiul în țest; 353) Ciopotul; 354) Pușca; 355) Opaițul; 356) Mânciuna; 357) Ochii; 358) Acul; 359) Ariciul; 360) Mâna; 361) Oul; 362) Oul; 363) Fereastra; 364) Vioara; 365) Lupul;

366. Două picioare ședea pe trei picioare,
Și se juca cu un picior de rață
Patru picioare a venit și a luat piciorul de rață
Atunci două picioare a luat pe trei picioare
Și a asvârlit după patru picioare
Atunci patru picioare a căzut jos,
Două picioare a luat piciorul de rață
Și l'a pus iarăși pe trei picioare
Începând a se juca cu el.

*

367. Vârîi mâna în frunză
Și găsii o p...

*

368. Am o lăditâ.
C'o porumbiță!
Dacă sboară porumbița,
La ce e bună lădița?

*

369. Intr'un vârf de plop,
Joacă un epure șchiop.

*

370. Mă sui pe deal să văd oile,
Și nu văzui oile;
Văzui vântul,
Răsturnând pământul.

*

371. Am doi cai, când îi duc la apă,
Să uită acasă;
Când îi duc acasă,
Se uită la apă.

*

372. Am doi boi, când îi leg merg,
Când îi desleg, stau.

*

373. Mă dusei pe tunecuș să văd cai;
Și nu văzui cai,
Și văzui știucili,
Păscând luncili.

*

374. Ce e mic mititel
Și îți ia căciula Vodă pentru el?

*

375. Patru se lovește,
Opt se opintește,
Mii și sute clădește.

*

376 Am un cotet
Plin cu găini albe.

*

377 Tingă, tinguleană,
Strigă noaptea prin poiană.

*

378 Stergar vârgat
Peste Dunăre aruncat.

*

379 Intr'o vale adâncă,
Multe ciori s'aruncă.

*

380 Curelușă unsă,
Pe sub pământ ascunsă.

*

381 D'aci până la munte,
Tot zale mărunte.

*

382 Dela noi până la voi,
Numai funduri de tigăi.

*

383 Am o cătelușe,
Când o iau de coadă mărâie
la mine

*

384 Am un pom, seara înflorește.
Și dimineața desflorește.

*

385 Purcar de os,
Aduce porcii în jos.

*

386 M'a trimes doamna de sus la
a de jos.
Să-mi dai pelte fără os.

*

387 Am o vacă cu tâta în spinare.

*

388 Punâ lutinse,
Gheme strânse.

NICOLAE BĂLCESCU

(II) Duhul de partid. *Cel mai de seamă neajuns care a stat stavilă în desvoltarea noastră a fost „acel duh de partid și de ambiție mârșavă". Am putea spune, întrebuințând un termen la modă în epoca noastră, Bălcescu a dorit ca țara să fie despoliticianizată. In toate timpurile patima politică a slăbit și a desbinat forțele vitale ale neamului. De aceea el a dorit ca Românii să nu mai fie separați de această patimă seculară.*

Tot din trecut scoate Bălcescu marile reforme ale epocei dela 1848. Ele sunt mai ales: libertatea individuală, egalitatea, votul universal, suveranitatea națională, problema proprietății, unitatea națională, etc.

In trecut țara a fost organizată după cum urmează:

Domnul împreună cu un sfat de 12 boieri conducea Țara. Legile sunt întocmite de Adunarea sau Soborul a toată țara. Acest sobor se compune din: cler, boieri și din deputații breslelor. Boierii nu formează a clasă privilegiată ca în apus. Orice Român are dreptul de a se face proprietar de pământ și a ocupa slujbele Statului. Pământul țării era împărțit în mica și marea proprietate. Dările erau așezate pe toți deopotrivă.

Țara a mers bine cât timp a păstrat această organizare. La un moment dat, echilibrul a fost distrus prin înlăturarea principiului de egalitate în drepturi și în stare. Secole de-a-rândul s'au dus lupte de epuizare în jurul ideii de egalitate. Lupta e grea, dar poporul românesc a trecut prin clipe mai grele și totuși a biruit. Odată restabilită egalitatea, am reușit să reconstituim forma cea veche a statului românesc. Acest stat va fi democratic, fiindcă numai printr'un astfel de stat „putem absorbi clasele corupte de sus în popor și a întineri și imputernici statul".

In realizarea acestui deziderat avem de realizat trei mari reforme: problema țărănească, înlăturarea pericolului străinilor și unirea cea mare a tutu'or Românilor într'un singur Stat.

Problema țărănească

Problema țărănească a fost ridicată pentru întâia oară, în adevăratul sens al cuvântului, de Bălcescu în 1846. Aceasta nu vrea să spună că nimeni altul n'a vorbit sau scris despre țăran până acum. Dar nici un scriitor sau om politic nu a văzut-o mai larg și metodic decât Bălcescu. Studiul în care s'a ocupat despre problema țărănească este intitulat „Despre starea socială a muncitorilor rurali din Principatele Române în deosebite timpuri și a fost publicat în „Magazin istoric". Și aici întrebuințează aceeași metodă. Bălcescu pornește dela constatarea că țăranul român e cel mai numeros locuitor al țării, totuși nu are drepturi politice și nici o situație materială. De aceea se întreabă: Așa a fost el întotdeauna?

E bine pentru Stat că el nu are nici un drept?

Pentru a avea răspunsurile dorite, recurge la scrutarea trecutului. Crede că țăranii din diferite țări au o stare deosebită din cauzele felului cum este constituită proprietatea rurală. Unele popoare au adoptat împărțirea pământului în proprietăți private, altele au păstrat principiul că pământul e al Statului. Popoarele vechi, în frunte cu Românii și Grecii au avut proprietatea privată. Ultimul principiu îl aflăm în Asia. Deosebirea provine din faptul că cele dintâiu s'au așezat prin colonizare, iar celalți prin cucerire. Egalitatea e sufletul colonizației și despotismul al cuceririi. Romanii, cucerind Dacia după al lor obiceiu, au colonizat-o, deci au aplicat sistemul egalității. De aceea ei au împărțit pământul la colovate în Dacia. Bălcescu aprobă apoi părerea lui Vaillant, (Din La Roumanie) că, datorită războaielelor, țăranii români și-au pierdut pământătul, ajungând robi din oameni liberi, într'adevăr, spune Bălcescu, din zilele Principilor războinici sau curând după dânșii, se găsesc cele mai multe acte prin care moșnenii își vând moșiile sau le sunt răpite de către stăpânitori și boieri.

Aceasta a distrus egalitatea străbună de drepturi și de stare în Țările noastre și formează acea monstruozitate socială ca o țară întreagă să robească la câțiva particulari. Țăranul a luat parte la războiu. El nu a mai avut timp să-și muncească pământul, dar a trebuit să plătească biruri către Domnitor. Din astfel de motive și-a vândut pământul. Atunci s'a format o aristocrație de bani, singura care a existat la noi. Din zi în zi a fost mai rău. Totuși, țăranul era liber, deși sărac. Mihai Viteazul a fost întâiul Domnitor care a lovit în libertatea săteanului. Fiind silit de boieri, el a obligat pe țăran să rămâie legat de pământul pe care-l muncea, fără însă a se bucura de drepturi de proprietate. Din acel moment țara a fost împărțită în două tabere vrăjmașe, având interese deosebite. Până acum, țăranul lupta eroic în războaie, fiindcă își apăra pământul și dreptul de libertate.

După aceea el nu a vrut să se mai jertfească pentru o patrie unde nu i s'au lăsat drepturile și pentru o libertate de care nu se mai putea bucura. Domnul nu s'a mai putut răzima pe vitejia țăranului român, iar decadența principatelor își găsește explicația în acest fapt. Lovitura s'a întors și asupra boierilor. El, cari făceau din frații lor robi, au fost siliți să plece trufașul lor cap și să geamă sub jugul străinului venit din Fanar.

Cu timpul s'a căutat a se îndrepta răul. Deaceea, în 1745 s'a hotărît liberarea țăranilor. Legea nu și-a ajuns scopul din cauza nepriceperii sau egoismului, țăranul a rămas în aceeași situație. Din contra. Birurile au fost mărite. Boierii au fost și mai aspri. De aici a pornit ruina țării.

Mișcarea din 1821 a căutat să dea dreptate țăranului. Tudor Vladimirescu, el însuși țăran înstărit și cu studii, a dorit să scape țara de străini, după cum a vrut să redea libertate țăranilor.

Bălcescu, fiindcă starea țăranului nu s'a schimbat, face un apel călduros boierilor. El cere să se dea înapoi pământurile țăranilor; să li se dea cultură, ca sufletul lor să fie altul; să li se acorde drepturi politice și sociale, pentru a fi egali cu oricare alt locuitor al țării.

Bălcescu afirmă că „privilegiile boierilor—se vor sfârși, dar poporul rămâne veșnic" și „vai de acele națiuni unde un mic număr numai de cetățeni își întemeiază puterea și fericirea lor pe robia gloatelor. Ele pier".

Barbu Theodorescu

DESPRE LUCRURI ȘTIUTE ȘI NEȘTIUTE

Poporul japonez

Muncitor, stăruitor și ambițios, dar nu zgârcit, nici resistent la muncă, iubind totuși odihna. Spirit bellicos, curagios și brav, totuși lipsit de cruzime și cu o poetică dragoste de natură. Tradiționalist, cu o tradiție veche și adânc înrădăcinată, dacă e scos din mediul lui, din țara lui, japonezul pierde ușor calități ale rasei.

Din toate însușirile însă, cea mai caracteristică e patriotismul. Cel chinez privește numai orgoliul rasei și civilizației lui, foarte vechi; patriotismul japonezului privește unitatea politică, vanitatea lui națională. Mai mult, acest patriotism fanatic la proporțiile unui cult, care merge mai departe decât salutul respectuos al portretului Impăratului. Un singur exemplu, care poate servi drept o deplină caracterizare va face mai clară această idee.

Acum treizeci și opt de ani, contele Okuma, de mai multe ori ministru și prim-ministru, era în tratative diplomatice cu străinii. Un fanatic patriot, crezând că marele bărbat de Stat voia să stârnească ceva din suveranitatea Japoniei în profitul străinilor, îi aruncă o bombă și-i sfărâmă un picior. Pe când medicii operau amputarea piciorului, fără narcotic, sosește șeful poliției și spune că atentatorul a fost prins, dar că s'a sinucis. Atunci contele Okuma, a rostit aceste cuvinte:

— „Păcat! M'a bănuit zadarnic; nu m'a înțeles, dar în fond a fost un patriot care și-a iubit țara".

Și, unind vorba cu fapta, a făcut o pensie văduvei atentatorului și cu propriii săi bani a pus să se ingrădească cu un grilaj frumos mormântul acelula care l-a făcut ca timp de mai bine de treizeci de ani să poarte un picior de lemn. Azi, vizitatorii se opresc tăcuți, respectuoși, depun flori și se depărtează cu sufletul plin de pioasă admirație pentru atentatorul care, în ochii lor la proporțiile unui erou: erou cultului patriotismului.

Moartea lumilor

Știți de unde are să înceapă moartea lumii noastre? Dela soare.

Petele acestui astru se vor înmulți, se vor mări și se vor întinde în amândouă părțile ecuatorului cu două zone întunecoase, iar meteorologii vor constata scăderea căldurii și a luminii. Incet-incet, răcoarea va amenința organismele planetare și le va omorî, înlocuindu-le cu altele, făcute să trăiască în frig. Pe urmă, soarele se va roși; după aceia, se va întuneca, va înceta de a fi focarul sistemului căruia i-a dat atâta timp magnetism și viață — nu va mai rămânea din el decât o frumoasă sinistră. Zilele vor deveni nopți, primăveri și veri nu vor mai fi; munții se vor rostogoli în neguri... O noapte neagră, neagră ne va înfășura!

In acest timp, vor apare alte astre. Constelațiile își vor schimba forma. Ursa mare, dacă nu i se va stinge stelele, nu va mai forma un car cu osii, ci o simplă linie frântă. Orion splendida constelație dinspre miază-zi, se va desmembra; Cei Trei Regi se vor despărți. Rigel se va stinge, Aldebaran va fugi în pleiade, Sirius își va pierde sceptrul, stelele lui Hercule vor deveni de mână întâia. Iar Pământul va cădea în bucăți cari vor continua a se învârti în jurul Soarelui mort, ca niște schelete pitice în jurul unui schelet uriaș. Intâlnindu-le apoi o cometă hiperbolică le va lua, le va târî cu ea, pentru a le presăra într'un alt sistem, pe o planetă necunoscută, al cărei locuitori le vor culege și le vor pune în vitrinele vr'unui muzeu, cum punem noi aeroliteje culese, fără a se ghici ce au fost și de unde vin.

Iată ce va deveni pământul.

Cugetări

Inșelând, arăți înainte de toate dorinți de a fi și tu înșelat.

*

Fiecare întâmplare și faptă are și ea un adevăr: deprinde-te a-l culege.

*

Cele cinci pâini și doi pești care au săturat mulțimea, aveau în ele înțelepciunea, care se răspândește și nu se împuținează.

*

O mie de înțelepți se pot înțelege mai bine decât doi proști.

SOCOTELI DE PETRECERE

RĂSPUNSUL SOCOTELILOR DIN NUMĂRUL PRECEDENT

86)

10	15	8	1
4	5	14	11
13	12	3	6
7	2	9	16

87) Sunt unii

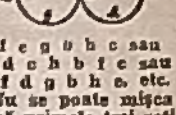

a d c f e g b h c sau
a g e d c h b f e sau
a e b f d g b h c, etc.

88) Nu se poate mișca de loc pentrucă primele trei roți angrenate se opresc reciproc.

89) Ca și oul lui Columb. Cu puțină îndemânare se pot așeza.

*

1. ELEFANTUL IN JUNGLĂ

un elefant s'a ascuns în junglă și indianul nostru din figură trebue să-l găsească. Jungla nu are decât o singură intrare, iar indianul a fost sfătuit de bătrânii din sat, să nu umble în junglă decât cu mare grije, adică dintr'o casetă să treacă în a treia în rândul de sus sau jos (ca nebunul la șah).

Indianul a ascultat și a găsit elefantul.

Puteți indica drumul pe care l-a urmat?

*

2. PUNCTE ȘI LINII

Sunt 49 puncte, în 7 linii a șapte puncte. Două sunt negre așa cum le arată figura. Problema cere să tragi o linie de unire între cele 2 puncte negre care să treacă prin toate punctele albe, să treacă prin cel puțin patru puncte deodată, să nu se frângă în unghiu drept niciodată. Pare complicat, dar sunt chiar mai multe soluții. Căutați și dv. una.

*

3. PATRATUL BUCLUCAȘ

Pe figură ni se prezintă cinci forme. Facem din No. 1 patru bucăți, No. 2 o bucată, Nr. 3 două bucăți, No. 4 cinci bucăți, No. 5 o bucată, din carton.

Din toate aceste piese să facem un patrat.

Dacă avem ghinion durează foarte mult.

INSEMNĂRI DELA DONEŢ - OSCOL - DON SPRE VOLGA

La orele 2 noaptea primim o misiune. Plecăm în urmărirea inamicului. Ne apropiem de Doneţ sub un foc viu de artilerie. Înaintăm în formaţii de apropiere. Brandt-urile trosnesc violent, bat ruşii cu toată disperarea. Mitralierele latră sinistru. Batalionul manevrează cu o companie în flancul inamicului. Strâns vânătoreşte, dispozitivul rus pârâie din încheieturi. Se destramă. Se retrag însă organizat. E un merit al lor, când au timp. Seara, compania mea schimbă la dreapta o companie de vânători de munte germană. Buni camarazi germanii!

Ne predau sectorul cu toate explicaţiile şi informaţiile. Glume şi urări de bine din ambele părţi între soldaţi şi ofiţeri.

Ne aşteptăm la un contra-atac inamic. Spre ziuă se apropie ruşii.

Încleştarea e serioasă. Aviaţia germană activează intens. Ruşii caută să străpungă dispozitivul nostru printr'o viroagă. Plutonul sublt. Bota îi aşteaptă şi-i decimează. Capturează 70 prizonieri.

După luptă, în timp ce avioanele germane stăpâneau văzduhul, două avioane inamice se strecoară pe vale şi foarte îndrăzneţe ne mitraliază aruncând şi grenade la 10 m. înălţime. La două palme deasupra capului meu se înfige o schijă în tulpina copacului. O scot cu baioneta şi o păstrez în portbhart.

Pe Oscol

Dela Doneţ, Regimentul porneşte în urmărire în strâns contact cu inamicul. Nu-l lasă să se organizeze. Urmărirea continuă patru zile cu misiunea de curăţirea satelor; scurte bătălii, dar îndârjite. Mulţi ruşi se predau. Câte un grup răsleţ (comisari politici şi comunişti) rezistă.

Pe râul Oscol, ruşii organizează o rezistenţă destul de puternică. Oscolul este un râu adânc de 5—6 m., înconjurat de un teren mlăştinos, care-i face în unele locuri, lat de 600—800 m.

Regimentul intră pe poziţie. Compania mea ocupă poziţia într'o pădurice pe marginea râului lângă satul Fomino. În retragerea lor, ruşii au părăsit, pe marginea apei, un imens material: brandturi, tunuri, mitraliere, arme şi muniţii. Din informaţiuni rezultă că în pădure se află ruşi, rămaşi intenţionat, în spatele frontului.

Trimit patrule de curăţire. Un colonel rus, doi comisari, trei politrucci şi nouă soldaţi, înarmaţi cu pistoale automate, atacă pe artileriştii aproape de baterie. Patrulele îi încleştează şi prind 11 din ei. Colonelul şi cei doi comisari încearcă să treacă Oscolul, dar intră în focul mitralierei fruntaşului Veveriţă. Un comisar rănit scapă înot prin ploaia de gloanţe şi se afundă prin păpuriş.

După o jumătate oră, ruşii aruncă îndârjiţi peste 150 proectile Brandt în sectorul companiei mele.

Noaptea la orele 2, încep iarăşi bombardament de artilerie şi brandt-uri. Ruşii atacă în puhoi, venind în bărci şi înot, susţinuţi de mitralierele cazematelor de pe mal. Se îndreaptă spre sectorul sublt. rez. Haţieganu — luptător încercat. Cer intervenţia artileriei, care bate cu precizie. E noapte cu lună. O puzderie de ruşi pe luciul apei se apropie de mal. Îi privesc ca în strachină. De unde atâta curaj, atâta demenţă? Sunt spasmele disperării? Puştile mitraliere le răresc rândurile. Dar vin mereu şi trag din păpuriş. Urmează un iureş sălbatic, dar nenorociţii cad în gura mitralierelor cari îi decimează.

Cine ar putea descrie vaetele lor înebunite de durere în spasmele neculuí? Unul dintre ei se strecoară şi se predă. Declară că din păpuriş trăgeau comisarii şi nu se puteau retrage.

Răzbunarea sergenţilor

Atacul a îndârjit mult pe toţi gradaţii. Sergenţii se apucă de lucru. Adună armamentul rămas de la ruşi, fiecare în sectorul lui. Instalează 4 brandturi de 120 mm., 5 brandturi de 80,4 şi 6 mitraliere ruseşti. O zi întreagă sergenţii au reperat poziţia inamică, calculând toate elementele de tragere. Au şi două tunuri de câmp pentru cari cer concursul camarazilor artileriştí, cari vin bucuroşi în rândurile infanteriştilor.

Au reperat locul unde ruşii au trenurile de luptă, unde iau masa, pe unde forfotesc ziua şi unde au în păpuriş posturile de pândă. Îmi raportează planul şi fireşte îl aprob. După o zi de lăcere, pe la orele 6 seara, când nu se aşteptau ruşii, începe tragerea.

Tremura văzduhul. Vedeam cum săreau în aer care şi maşini. Dezordine şi panică în toată poziţia inamică.

Trei zile după aceasta, sectorul companiei noastre e liniştit. Afară de faptul când trecând pe linia I-a plutonul sublt. Haţieganu, am fost observat şi încadrat în câteva snopuri de mitralieră. O intervenţie energică a două mitraliere de ale noastre, mă eliberează de unde eram lipit cu pământul şi mă pot duce la postul de comandă.

Katuşa

E numele unui cântec destul de frumos, care se pretează la un acord minunat de voci. Versurile ei spun de o dragoste înflăcărată cu eterna trădare a femeei. Katuşa a fost vestită aviatoare, amanta lui Stalin, care probabil, sătulă de sângerosul potentat, l'a trădat şi a fugit cu avionul în Germania. De data asta, Katuşa de care vorbim, e un tun automat cu mai multe ţevi, ale cărui proectile în contact cu pământul, se desfac în alte zeci de proiectile, făcând explozie unele după altele, cu impresia infernală a unui baraj de mai multe baterii. Parcă toate forfotele iadului vin pe pământ.

Am avut în sectorul companiei două vizite ale acestei sgripţuroaice. Trosnea pădurea. Vântul turba. Era noapte. Am surprins numai pândarul dela mitralieră. Rănit, însă nu grav.

O incursiune pe Oscol

Din ordinul Diviziei, trebuia să verificăm cazematele din faţă, simulând un atac peste râu. Era nevoie de 10 oameni hotărâţi şi un subofiţer ajutor, cu care trebuia să trec păpurişul. Am la dispoziţie 12 bărci aduse de pionierii diviziei. Am un moment de îndoială în găsirea voluntarilor. Mă gândeam la oamenii cărora să le dau ordin să meargă.

În orice caz, toţi trebue să ştie înotul în caz de eşec. Nu era lucru uşor, ba chiar foarte riscant. Dar comentariile acestea îmi ies repede din cap. La ora 0,30 trebue să pornim cu lt. Săraru. Cu liniştea şi calmul pe cari numai ţăranul român le are în faţa soartei, s'au oferit 10 ostaşi în frunte cu sergentul Olea. Ne suim în bărci în cea mai perfectă linişte, ajutaţi de umbra unui dâmb. Pe cer o lună minunată. În sectoarele vecine, rari împuşcături. Pornim în susul apei prin umbra de lângă păpuriş. La 400 m. ajungem la o defrişare a păpurişului. Nu se aud decât lopeţile, discret. Pe luciul apei trece spânzurat de un cauciuc de automobil, cadavrul în putrefacţie al unui rus. Ne apropiem de locul pândarului rus din păpuriş. O barcă trece de el fără să-l observe. Cei din barca a doua trebuiau să-l prindă. Rusul simte şi descarcă în barcă o rafală de cartuşe din pistolul mitralieră. Plotonierul T. R. Popescu V. îl imobilizează cu focuri de pistol. Sergentul Olea îi ia rusului pistolul mitralieră. Nici un foc la inamic. Ce să fie? Nu s'or fi retras ruşii cum le e obiceiul? Continuăm înaintarea prin păpuriş, dar prudent. În stânga noastră cazemată la 300 m., alta în faţă, una la dreapta, mai sus. Suntem în umbră. Barca serg. se mişcă cu 2 m. înainte. De odată începe un foc violent dela cazemata din dreapta, pe direcţia noastră. Au simţit ruşii ceva, dar nu văd clar. Răspund puştile noastre mitraliere. Ruşii încep tragerea care se întinde în toată poziţia. Trag două rachete cari ne descopăr. Artileria intervine odată cu toate mitralierele noastre. Cartuşele trasoare din ambele părţi, se încrucişează feeric în aer. Ne retragem. Pionierii conduc cu îndemânare bărcile. Ruşii bat cu brandturi în preajma bărcilor în apă. Bărcile ajung la mal, afară de una. Sar în şanţul de pe mal anume pregătit şi aştept. Mai târziu, apare şi sergentul Olea. Nici o pierdere. Bărcile însă ciuruite şi cu multă apă în ele. Ce noroc! A doua zi, Comandantul Diviziei vine să vadă locul incursiunei şi plaja de îmbarcare. E mulţumit. După două zile trecem Oscolul şi începem urmărirea inamicului. 15 zile de marş continuu spre Don. Căldură înăbuşitoare, soare, praf, arşiţă. Rezistenţe locale destul de îndârjite în câteva sate. În multe locuri atacuri izolate. Ruşii trag asupra maşinei comandantului de regiment, care în multe situaţii riscante, a mers între patrule şi vârful avantgărzii.

Înaintarea continuă. Ne atacă însă aviaţia. O companie de bolşevici rezistă într'un sat căzăcesc, pe malul Donului. Îi atacăm. Luăm 140 prizonieri şi un car minunat. Între prizonieri un ofiţer, care cunoaşe limba franceză. E un om cult, desgustat de domnia lui Stalin. În marginea de Est a satului, un comisar rus trage în noi cu mitraliera. Manevrat pela spate de frt. Cârdu, e respins şi făcut inofensiv.

Subliniez cu toată mândria, atitudinea de înaltă morală a soldaţilor noştri cu prizonierii. Milă, creştinism şi respectul demnităţii umane.

Ne apropiem de Don. Dela Oscol am călcat incontinuu până azi 650 km. Trecem pe lângă un colhoz de chirchizi.

Într'un sat căzăcesc, populaţia ne primeşte bine. Soldaţii primesc din abundenţă lapte, ouă, pâine şi unt. În case găsim multe şi foarte frumoase icoane vechi. Două fete de cazac, răpitor de frumoase, zdravene, bine legate, ne luminează feţele. Una seamănă cu iubita lui Ostap din filmul Taras Bulba. Amândouă împart soldaţilor apă şi flori. Cu destul regret plecăm mai departe. Intrăm în dunele Donului. Amurgul se lasă. Umbrele serii dau ţinutului un peisagiu asiatic. Compania intră în avantposturi. Însemnez în carnet notele zilei, la lumina lunei. La ora 2 dimineaţa plecăm. Se predau doi moldoveni din Transnistria. Ambii din satul Rămniţa. Pricopie Nosac şi Mihail Ciumac.

Prin dune înaintarea se face foarte anevoios. Pârjol copleşitor de soare, vânt şi praf orbitor. Întâlnim cămile pe malul Donului.

Ruşii ne primesc cu foc de arme şi brandturi. A doua zi trecem Donul spre Volga. Luptele sunt grele dar nici vânătorii noştri nu se lasă.

30 Iulie 1942.

Mircea Vrânceanu

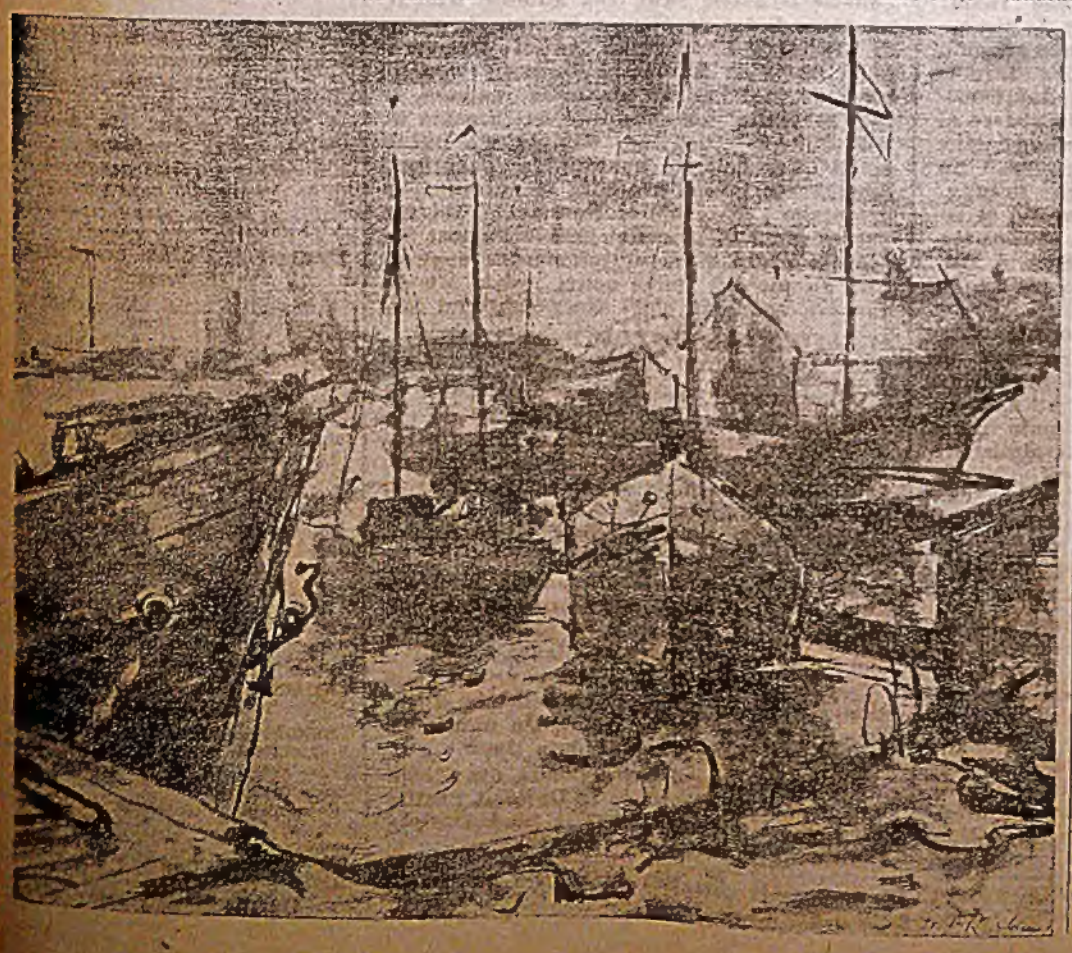

ULTIMELE ŞTIRI

Apelul d-nei Maria Mareşal Antonescu

Cu prilejul reînceperii activităţii de iarnă, d-na Maria Mareşal Antonescu a lansat un cald şi înălţător apel către surorile de pretutindeni, spre mamele, soţiile şi copilele eroilor războiului nostru şi spre românii din toate clasele.

„In vreme ce noi stăm aici, spune apelul, şi păstrăm liniştiţi, dacă nu bucuriile vieţii, în orice caz siguranţa ei, acolo, departe, pe câmpurile de luptă grea şi încercări blestemate, fiii Neamului nostru îşi dau sângele şi viaţa pentru viitorul Patriei noastre, pentru dreptul nostru de mâine, pentru viaţa noastră de azi.

Apelul cere, ca şi altădată, sprijinul tuturor şi mai ales romăncelor, pentru armata noastră dragă, pentru bravii noştri ostaşi.

„Pentru a sprijini familiile luptătorilor şi invalizilor, chemăm pe românii şi românce să-şi facă din nou dovada sufletului lor credincios Patriei, dând obolul lor Ajutorului de Iarnă.

Noul comandant al marinei spaniole

Din Madrid ne vine ştirea prin care şeful statului numeşte pe amiralul Ramon Oramix ca şef al marinei spaniole de război, în locul amiralului Rafael Estrada, care a deţinut până acum acest post.

Palatul Invalizilor

Eforia Ostăşească pentru Militari şi Invalizi înfiinţată din ordinul Mareşalului Conducător are în sarcina sa administrarea şi îndrumarea activităţii pentru îngrijirea militarilor activi şi a invalizilor de război.

Eforia va clădi pe terenurile de la Cotroceni, proprietatea sa, un mare Palat al Invalizilor cu scopul de a adăposti în condiţiuni perfecte pe toţi mutilaţii eroi care şi-au dat sângele pentru ţară.

După calculele provizorii Palatul Invalizilor va costa suma de peste un miliard.

„Basarabia nu este singurul punct delicat"

Ziarul finlandez „Suomen Sossiali-Demokraati" publică un cald şi frumos articol despre România. După ce gazetarul finlandez trece în revistă eforturile pe care le face poporul spune că în ţara sa acest efort este prea cunoscut deoarece lupta contra bolşevismului ne este comună. Descrie apoi câteva oraşe ale noastre ca în urmă să încheie astfel:

Basarabia nu a fost şi nu este singurul punct delicat. Frontierele României au devenit cu adevărat ciudate; nimeni nu este satisfăcut în România, cu toate că această chestiune nu a fost discutată în mod oficial nici în scrieri şi nici în presă. Dar un trecător, chiar dacă se opreşte pentru puţină vreme în ţară, îşi poate face totuşi o idee cât este de delicată această chestiune în ce priveşte viitorul. Dat fiind tocmai sensul delicat al problemei de mai sus, e deajuns să-i menţionăm doar existenţa.

Solemnitatea deschiderii cursurilor Politehnicii din Bucureşti

Urmând tradiţia, conducătorii Politehnicii din Bucureşti au deschis cursurile cu mare fast, la care au luat parte toţi profesorii cum şi d. ministru Petrovici. In darea de seamă făcută de d. Rector C. C. Teodorescu se arată că Politehnica numără 2511 studenţi dintre care 272 studente şi 170 ofiţeri activi. Numărul diplomaţilor din acest an este de 706, dintre care 91 ofiţeri activi. Numărul candidaţilor la concursul de intrare a fost de 1172, din care au reuşit 556.

D. ministru Petrovici a arătat că ţara noastră ar trebuinţă, mai ales astăzi, de mulţi ingineri. In Europa viitoare o ţară care rămâne pe loc nu numai că e întrecută de celelalte, dar riscă să fie scoasă din rândul celor ce au drept la viaţă. De aceea recomandă mai ales tineretului dela Politehnică să lucreze din răsputeri, ţinând mâna jos şi dând puterea de a schimba cu folos Ţara.

Noui secretari generali

Domnii general Nicolae Velescu şi Intendant Colonel rezervă Nicolae Bârjovanu, au fost numiţi în posturile de secretari generali la Subsecretariatul de Stat al Aprovizionării Armatei şi Populaţiei Civile, în posturi vacante.

Expoziţia dela Chişinău

La sfârşitul acestei luni se deschide la Chişinău, marea Expoziţie a „Basarabiei Desrobite", organizată de Guvernământ.

In urma aprobării d-lui Mareşal Antonescu, Conducătorul Statului, poliţiile din ţară vor elibera la cerere autorizaţii de călătorie pe C. F. R. pentru vizitarea expoziţiei.

Un institut de fete la Odesa

Duminică 25 curent, a avut loc la Odesa, în cadrul unei reuşite solemnităţi, deschiderea „Institutului de Domnişoare" înfiinţat de Societatea Ortodoxă Naţională a Femeilor Române, sub scutul Guvernământului Transnistriei, pentru fiicele de Moldoveni.

Pregătirea militară a studenţilor

Studenţii Facultăţilor de medicină umană, medicină veterinară şi farmacie, ai Şcolilor Politehnice, ai Şcolii Superioare de Educaţie Fizică, precum şi ai Şcolii de comandanţi a Organizaţiei „Munca Tineretului Român", vor fi pregătiţi pentru a deveni ofiţeri de rezervă în primii doi ani de studii în secţiile de pregătire militară care vor funcţiona pe lângă aceste facultăţi şi şcoli.

Studenţii facultăţilor şi ai Şcolii Superioare de Educaţie Fizică, vor primi instrucţia infanteriei, iar studenţii şcolilor politehnice instrucţia armelor cu caracter tehnic.

Clădiri de locuinţe eftine

Ministerul Lucrărilor publice şi comunicaţiilor a instituit o comisiune care să examineze întreaga problemă a locuinţelor ieftine cu scopul de a stabili politica de urmat de către stat în această materie şi să se desvolte pe măsura necesităţilor şi posibilităţilor.

Au înflorit merii...

La Târgovişte, în grădina unui locuitor, au înflorit, în această toamnă frumoasă, pentru a treia oară merii şi au dat fructe în a doua recoltă.

Comuniştii emglezi au pus piedici

Ziarul „Demokraten" anunţă din Londra că d. Bevin, ministrul muncii, a făcut la Congresul Uniunii lucrătorilor din transporturi declaraţii cu privire la „afirmaţii din străinătate" că Anglia nu ar fi dat Rusiei Sovietice tot ajutorul promis.

Oratorul a declarat, ca răspuns la criticile comuniştilor englezi, că această au făcut înainte de război tot ce au putut spre a sabota pregătirea de război a Marei Britanii. Nu voi uita niciodată această atitudine, a încheiat ministrul britanic.

Disperarea bolşevicilor

Disperarea pusă de forţele sovietice în acţiunea de a apăra centrul petrolifer, a făcut ca pierderile lor în acest sector să atingă proporţii excepţionale.

Se exprimă temerea în anumite cercuri sovietice că germanii sunt pe punctul de a realiza o vastă misiune de încercuire în această regiune

Manifestaţii anti-engleze în Spania

Scene violente şi zgomotoase au izbucnit în cinematografele Capitol şi Metronol din Barcelona, acum câteva zile în momentul când pe ecran, într'un film englez, rula o scenă reprezentând un vas de război care scufunda un submarin german. Spectatorii spanioli, la apariţia acestei scene au protestat în mod zgomotos, aclamând Spania şi Germania.

Numărul indienilor

Recensământul făcut anul trecut în India a constatat că numărul locuitorilor se cifrează la 388 milioane. Aceasta înseamnă peste 50 milioane mai mulţi decât în anul 1931.

Prizonierii francezi şi-au adus familiile în Germania

Se afirmă la Berlin că permisiunea autorităţilor germane pentru ca prizonierii de război francezi să-şi poată aduce soţiile în lagărele din Germania a fost urmată de numeroase cereri.

Soţiile prizonierilor francezi vor presta alături de soţii lor, muncă, fiind remunerate şi conviefuind în nişte tabere speciale.

Taxarea căciulilor şi cojoacelor

Conform art. 2 din legea impozitului pe lux şi cifra de afaceri, căciulile şi cojoacele confecţionate din piele de oaie sunt supuse impozitului cu cifra de afaceri de 9%.

Impozitul pe cifra de afaceri aferent acestor confecţiuni, se află însă transpus sub formă de taxă proporţională asupra pieilor cu blană tăbăcite.

Amiralul Darlan a declarat

In legătură cu evenimentele din Africa occidentală:

„Oricine ar îndrăzni să se atingă de Dakar s'ar găsi într'o situaţie foarte serioasă. Dakarul a mai rezistat odată. Deşi nici nu se poate compara felul cum a fost găsit atunci Dakarul şi cum ar fi găsit astăzi de un atac. Experienţa ar fi nenorocită pentru cel care ar vrea să o facă."

„Pentru a ajunge la Dakar este cale lungă şi o asemenea expediţie nu se poate improviza. De altfel ei nu ar putea avea loc decât în timpul sezonului uscat adică cel în care intrăm. Pe drumul până la Dakar, eventualul atac ar avea câteva surprize desagreabile. Nu le descoperim care sunt, ci le lăsăm pe seama celor care ar vrea să le vadă mai deaproape".

Oraşul Valetta complet distrus

Episcopul Gibraltarului a declarat ziariştilor din Lisabona că oraşul Valetta e complet d'sfrus, în timp ce oraşele şi satele din insula Malta, care nu prezintă importanţă strategică militară sunt intacte. Populaţia oraşului Valetta trăieşte mai tot timpul în adăposturi subterane.

Episcopul a mai adăugat că d. Churchill, la înapoierea sa dela Moscova, a aterizat la Gibraltar. Deoarece la aerodrom nu se găsea niciun vehicul, d. Churchill a fost dus până în oraş într'o dubă de puşcăriaşi. Primul ministru a protestat împotriva acestui fel de locomoţiune, însă în cele din urmă a acceptat să se urce în dubă, fiindcă i s'a explicat că prezenţa pe aerodrom a acestui vehicul este necesară.

Luptele din insula Guadalcanar

Infanteria japoneză este pe cale să efectueze o manevră pentru a încercui aripa stângă americană la Guadalcanar.

Se adaugă că două vase de transport ale Statelor Unite au fost scufundate.

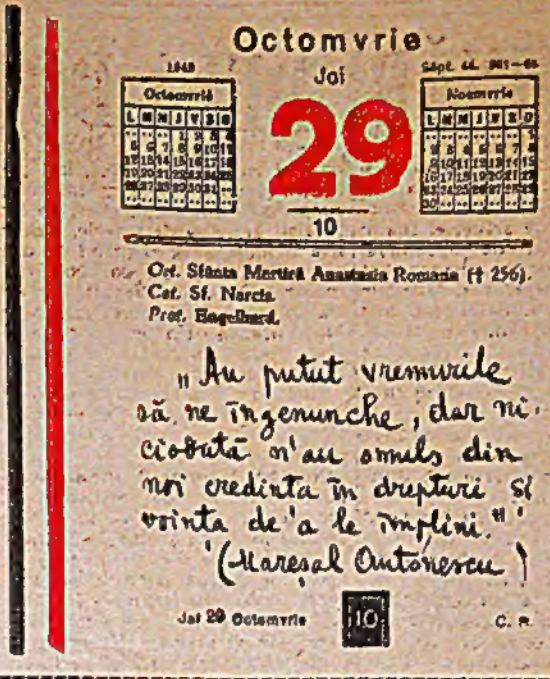

SITUAŢIA PE TOATE FRONTURILE

NOUI SUCCESE ROMÂNE IN SECTORUL TEREK

Ne-am obişnuit să citim zilnic în comunicatele înaltului comandament german noui succese repurtate de armatele române. Ultimul comunicat ne aduce la cunoştinţă că în sectorul Terek, trupele române şi germane sprijinite de puternice formaţiuni ale aviaţei au atacat şi dobândit succese însemnate atât din punct de vedere al spaţiului, cât şi din punct de vedere tactic.

Rezultă astfel că timpul defavorabil nu influenţează într'o măsură prea pronunţată operaţiunile armatelor germane şi române. Zilnic se fac progrese însemnate, împingând inamicul în spre Sud şi Est, fără a i se da posibilitatea de regrupare şi rezistenţă.

In regiunea Novorossisk, formaţiunile germane de infanterie au luat cu asalt un sistem de şanţuri anti-tanc al Sovietelor.

In luptele de munte date la nord-est de Tuapse, o poziţie ocupată de inamic a fost cucerită şi cu acest prilej a fost nimicit în cea mai mare parte un regiment sovietic încercuit.

La Stalingrad luptele înverşunate de stradă continuă cu intensitate.

LUPTELE DIN EGIPT CONTINUĂ CU MAI MULTĂ INVERŞUNARE

Ofensiva începută acum câteva zile pe frontul El Alamein continuă cu acelaşi înverşunare sălbatecă. Englezii aruncă în fiecare moment trupe proaspete, fără să reuşească să clintească masiva apărare germano-italiană.

Cercurile oficiale germane luând atitudine faţă de ofensiva engleză din Egipt, aduc următoarele lămuriri: Generalul Alexander a aruncat în luptă circa un milion de soldaţi şi 1000 care de luptă. Scopul acestei ofensive este ocuparea Africei de Nord de sub dominaţia germano-italiană. Şansele ofensivei sunt însă minime. Atacul nu poate fi dat decât pe o lărgime de circa 60 km., fără să se poată astfel manevra după dorinţă. Mareşalului Rommel, cunoscând de mai înainte planurile engleze, a luat măsurile necesare faţă de această eventualitate. Ofensiva engleză n'a putut astfel beneficia de avantagiile surprizei, dovadă reacţiunea promptă şi puternică a armatelor Mareşalului Rommel. Nici un succes până în prezent pentru englezi. In schimb uzura este enormă pentru englezi, cari au pierdut până acum peste 250 de tancuri, adică un sfert din potenţialul lor.

JAPONEZII DISTRUG RĂMĂŞIŢELE FLOTEI AMERICANE

O importantă bătălie navală s'a dat în ziua de 26 Octombrie între unităţi de ale marinei japoneze şi americane. Lupta a început în zorii zilei şi s'a terminat noaptea, în apele de Nord de insulele Santa-Cruz. Această bătălie va fi denumită „bătălia navală din Pacificul de Sud" şi înseamnă o victorie japoneză categorică.

Au fost scufundate din partea americanilor 4 vase port-avion, un crucişetor şi un vas de război. Mai mult de 200 avioane au fost doborîte sau nimicite.

Pierderile forţelor japoneze cuprind: două vase port-avion cari au fost avariate şi un crucişetor şi el uşor avariat. Un număr de 40 avioane japoneze sunt date lipsă.

Pierderea celor 4 port-avioane, din 5 câte mai aveau Statele Unite în Oceanul Pacific înseamnă o lovitură mortală pentru flota americană şi astfel greu încercată.

Tipografia Societatea Naţională de Editură şi Arte Grafice „DACIA TRAIANA", Bucureşti - Str. Sărindar, 5-7-9 (tel. 3.84.30), înmatr. sub Nr. 156 în la Reg. Oficiului Comerţului Bucureşti.
Tipărită la 29 X 1942